

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalec
— Direktor: Rudi Janžura — Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Za tisk odgovarja Franc Pivsel — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-524 — Uprava Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefon 23-522 do 23-524 — Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 5, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-462, za zunanje 21-822 — Poštini predati 29 — Tek. r. št. KB-5-2-367 — Mesečna naročnina 206 din

Spet obsedno stanje

Argentinski senat je sprejel zakon o obsednem stanju na področju Buenos Airesa — Čemu taki ukrepi, če vlada uživa podporo množic, sprašuje opozicija — »Moč in obseg opozicije bo mogoče ugotoviti šele čez nekaj časa,« pravi N. Y. Herald Tribune

BUENOS AIRES, 2. sept. (Reuter) Argentinski senat je sinoči soglasno odobril zakon o uvedbi obsednega stanja na področju Buenos Airesa. Zakon je pred tem potrdil tudi spodnji dom argentinskega kongresa. Predlog zakona je predložila parlamentarna skupina peronistične stranke v Spodnjem domu. Pred potrditvijo zakona o obsednem stanju je bila v Spodnjem domu parlamentarna debata, v kateri so sodelovali zastopniki peronistične stranke in opozicije. Zakon je bil sprejet v Spodnjem domu s 109 glasovi proti 12, v senatu pa soglasno.

Med debato o zakonskem naratu je peronistični poslanec Peralta izjavil, da bo obsedno stanje trajalo tako dolgo, dokler bodo nasprotniki to želeli. Nofemo nikomur groziti pa tudi nikogar strašiti, je dejal Peralta. Letos so se vrinili v narodne organizacije klerikalni elementi. Napadeni smo bili huje, kot če bi bila naša država v sovražnikovih rokah, je dejal peronistični poslanec in pripomnil, da je imela opozicija priložnost videti, kaj se bo zgodilo, če bodo ljudje šli na ulice. »Mi ali oni.«

vih besedah »ne uživa svobode govora«.

Danes so neznani ljudje skušali zažgati sedež peronistične stranke v Cordobi. Policija je zadušila požar. V Roseriu je na ulici eksplodirala bomba in povzročila manjšo gmotno škodo. Časopis »New York Herald Tribune« komentira danes položaj v Argentini in piše, da je »Peronov manever morda prepričal Argentine, da se je njihov predsednik spet utrdil na svojem položaju, da pa ne smejo izključevati tudi drugega razlaganja dogodkov pred dvema dnevoma. Čudno je, piše

Sprejem pri predsedniku republike

Beograd, 2. sept. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes ob 9.31 v Belem dvorcu člana predstavniškega doma kongresa ZDA gospoda Emanuela Celleria.

Ob 10. uri je predsednik republike sprejel ameriškega senatorja g. Allena Ellenderja.

S članoma ameriškega kongresa, ki ju je spremljal odpravnik poslov ameriškega veleposlanstva g. Robert Hooker, se je predsednik Tito pomudil v daljšem razgovoru.

Ob 11.30 je predsednik Tito v Belem dvorcu sprejel novo imenovanega izrednega in pooblaščenega veleposlanika Belgije g. Georgesa Delcoigna, ki mu je izročil poverilnice. Pri tem so bili navzoči državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič, generalni sekretar predsednika republike Jože Vilfan in šef protokola predsednika republike Sloven Smolčakar.

Ob 11.30 je predsednik Tito v Belem dvorcu sprejel novo imenovanega izrednega in pooblaščenega veleposlanika Belgije g. Georgesa Delcoigna, ki mu je izročil poverilnice. Pri tem so bili navzoči državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič, generalni sekretar predsednika republike Jože Vilfan in šef protokola predsednika republike Sloven Smolčakar.

V spremstvu belgijskega veleposlanika sta bila gospoda Gérard Jacques in Adriaenssen Jean.

časopis, da ni bilo vojske v manifestacijah v Buenos Airesu. Moč in obseg opozicije proti Peronu bo mogoče pretehtati šele čez nekaj časa. Sedaj lahko rečemo samo to, da je opozicija izzvala posebne protiukrepe, zaključuje časopis.

Gospodarstveniki iz Pakistana in Burme

Beograd, 2. sept. (Tanjug). — Predsednik zveze trgovinskih zbornic Pakistana g. Ranggowala in zastopnik pakistanske vlade g. Vajid Khan bosta 5. septembra prispela v Jugoslavijo. Bivanje v naši državi bosta izkoristila za razgovore o gospodarskem sodelovanju z Jugoslavijo. Obiskala bosta tudi zagrebški velesej.

Isti dan bo prispel v Jugoslavijo tudi g. U Po Waj, ravnatelj urada za preskrbo Burme. Namen njegovega obiska je prav tako navezava gospodarskega sodelovanja z Jugoslavijo.

Trgovinska zbornica Jugoslavija-Burma

Beograd, 2. sept. (Tanjug). — V zvezi zunanjetrgovinskih zbornic razmišljajo v ustanovitvi jugoslovansko - burmanske trgovinske zbornice. Le-ta bo verjetno ustanovljena v najkrajšem času. Naloga zbornice bo podpirati razširitev trgovinskih zvez med Jugoslavijo in Burmo. Njen sedež bo verjetno v Beogradu.

NEW DELHI, 2. sept. (Tanjug). V kratkem bo izdano sporočilo o uveljavitvi diplomatskih zvez med Indijo in znanjo Mongolijo. Na prvem indijskega veleposlanika bo imenovan indijski veleposlanik v Pekingju R. K. Nehru.

Program obiska grškega kraljevskega para v Jugoslaviji

BEograd, 2. sept. (Tanjug) Kot smo že poročali, bosta Nj. veličanstvo grški kralj Pavle in kraljica Frederika prispela 5. septembra na osrednjevni uradni obisk v Jugoslavijo. Na obisk ju je povabil predsednik republike Josip Broz Tito, ki je junija lani napravil Grčiji uradni obisk. Grški kraljevski par bo sprejela na meji vladna delegacija s predsednikom zveznega izvršnega sveta Rodoljubom Colakovičem.

Na programu bivanja grškega kraljevskega para je obisk v ljudskih republikah Makedoniji, Srbiji, Hrvaški in Sloveniji. Med tridnevnim obiskom v Beogradu bo grški kraljevski par razen uradnih kosil in sprejemov obiskal tudi razne kulturno-zgodovinske znamenitosti in industrijske objekte. Ljudski odbor beograjskega okraja bo izročil grškemu kralju Pavlu posebej pripravljeno zlato plaketo v spomin na njegovo bivanje v glavnem mestu FLRJ.

Na čast grškemu kraljevskemu paru bo parada enot JLA, med potovanjem po Jadranu pa pregled enot JMV.

Grški kraljevski par bodo spremljali ministri pri predsedstvu vlade Georges Rallis, veliki maršal dvora Demetre Levidis, generalni sekretar ministrstva za zunanje zadeve Cleon Syndicas, maršal dvora kraljice Frederike Paul Leloufas, predstojnik kraljevske vojaške hiše divizijski general André Kalinski in drugi.

Med bivanjem v FLRJ bodo grškemu kralju dodeljeni v spremstvu izredni in pooblaščenči veleposlanik Ljuborad Radovanović, generalni podpolkovnik Božo Lazarevič, generalni major Ratko Vujović in kontraadmiral Bordan Pecotić.

Refren bojev v Južnem Sudanu

Kartum, 2. sept. (AFP) Uradno poročajo, da se je dvojce častnika in 300 vojakov, ki predstavljajo zadnje enote uporniških sil z juga umaknili, v pragozove vzhodno od pokrajine Equatoria. Včeraj se je vrnilo 57 uporniških vojakov in 2 častnika v Torit, kjer so se vdali oblastem. Področje je težko prehodno, planine v teh krajih so visoke do tri tisoč metrov

Izlet izseljencev k slapu Savice

TRBOVLJE NAŠIM IZSELJENCEM NA OBISKU

Uspehe svojega dela lahko pokažemo s ponosom

Predsednik Izseljenske matice Slovenije Ivan Regent našim izseljencem na proslavi v Trbovljah

Trbovlje, 2. sept. — V okviru letošnjega Izseljenskega tedna ki bo od 4. do 12. septembra, je bilo popoldne na letnem telovadišču »Partizana« osrednja prireditve za Slovenijo. Prireditvi je prisostvovalo okrog 300 izseljencev, ki so na obisku v stari domovini. Pozdravni govor je imel Ivan Regent, predsednik Izseljenske matice Slovenije.

Letno telovadišče »Partizana« menda še ni bilo tako dobro obiskano, kakor danes popoldne. Več kot 5000 prebivalcev zasavskega bazena se je udeležilo prireditve v počastitev tistih, ki so bili pred toliko desetletji primorani zapustiti rodno zemljo in se podati v tuj svet za kosčkoma kruha. Da je bilo Trbovlje izbrano za kraj osrednje prireditve v okviru Izseljenskega tedna, je pripisati dejstvu, da je prav iz trbovlejskega bazena odšlo pred leti pretežno število ljudi v tujino iskat si zasluzka.

Prireditve je začela delavska godba »Svobode-Centers« v Trbovljah, ki je zaigrala državno himno, nato pa je predsednik pododbora Izseljenske matice v Trbovljah Anton Kukavica pozdravil prisotne, predvsem navzoče izseljence, ki so prišli iz Francije, Amerike in drugih dežel po mnogih letih na obisk v staro domovino. Za njim je spregovoril Ivan Regent:

Dragi rojaki, spoštovani občani in občanke, tovariši in tovaršice!

Dovolite mi, da vas na teh svetlih zgodovinskih poljih trbovlejskih tleh pozdravim v imenu Izseljenske matice, pa tudi v svojem imenu. Iz teh krajev so romali prvi naši ljudje v tujino, da bi našli v njej, česar niso mogli dobiti doma: delo zase, a jelo zase in za svojo družino. Zato je tudi pravilno, da je osrednja prireditve v okviru Izseljenskega tedna za Slovenijo ob deseti obletnici naše osvoboditve in obnovljenih Trbovljah. V tej obnovi se izraža visoka inteligenca trbovlejskih rudarjev in ostalih trbovlejskih delavcev, njihova volja po premagovanju vseh zaprek na poti v socializem in njihovo stremljenje po čedalje višji izobrazbi in višji kulturi.

Izseljenski teden je namenjen izseljencem, da bi spoznali in znali ceniti našo stvarnost, da bi se seznanili z našimi uspehi, da bi razumeli naše težave in naše napore. Hkrati je namenjen tudi našim ljudem, da bi se spoznali z izseljenci, da bi spoznali njihove skrbi, njihove težave in njihove probleme in zlasti, da bi razumeli, kako globoko je zakoreninjena v sredi naših izseljencev ljubezen do domovine, ljubezen do zemlje, ki jih je rodila in jih nekdanj ni mogla rediti.

Letos, dragi tovariši in tovaršice in dragi rojaki, praznujemo desetletnico naše osvoboditve. V teh desetih letih se je nekdanj zaostala Jugoslavija, ki ni mogla in ni hotela dati svojih otrokom dela in kruha, spreminjala v dokaj visoko razvito industrijsko deželo. Zavedamo

se, da nismo še dosegli tistih uspehov, ki bi jih radi dosegli. Mnogi izmed vas, tovariši izseljenci, prihajate iz dežel, ki so nedvomno bogatejše in razvitejše kakor naša. Ne vem, če ste se kdaj vprašali, kdo bi se smel danes trkati na prsa, da je pripomgel k razvoju dežele, v kateri se vi nahajate? Zato, da so se tiste dežele tako močno razvile, so bila potrebna dolga desetletja in v teh desetletjih so za ta razvoj delali naši ljudje in ljudje vsega sveta ter so se potili, da so zgradili sedanje blagostanje. Pri nas pa moramo vse to delati sami s svojimi močmi in iz svojih sredstev. Zato nam ne smete zametati, da v teh desetih letih še nismo mogli izpremeniti stare zaostale Jugoslavije v napredno Ameriko.

Kakor sem že rekel, smo morali delati sami, z lastnimi sredstvi, z rokami samo naših sinov. Za to, da smo mogli zgraditi temelje naše socialistične družbe, da smo mogli začeti graditi temelje našega gospodarskega razvoja, so se morali naši narodi predvsem boriti za osvoboditev izpod tujeja jarma in za izgon podreptnikov, tujecev-izdajalcev svojega lastnega naroda iz naše domovine.

Sele potem, ko so naši ljudje v krvavem boju premagali okupatorja, smo lahko pričeli delo, ki še ni dovršeno, katerega nadaljujemo in ki bo nedvomno kmalu končano.

Ce bi ne bilo našega osvobodilnega boja, po vsej verjetnosti, tovariši izseljenci in tovaršice izseljenke, se vi ali ne bi mogli vrniti v te kraje ali pa bi namesto novih tovarn težke in lahke industrije in prizadevanj za razvoj našega kmetijstva videli v teh krajih samo grobove sinov svojega lastnega naroda, ki bi bili počivali v njih po bojih s svojim sovražnikom.

Premagati gospodarsko zaostalost ni lahka stvar. To je težko delo in mi smo ponosni, da smo ga izvršili, ter lahko uspehe našega dela in našega boja pokažemo s ponosom vsakemu tujcu, še posebej pa našim izseljencem, kadar nas pridejo obiskat.

Naša Jugoslavija, v kateri polagamo temelje za bodočo socialistično družbo, spada med dežele, ki se več kakor katerakoli si bodi druga dežela bori za mir na svetu, za bratstvo med narodi in za to, da bi smeli vsi na-

rodi tega sveta ne samo živeti v miru, marveč tudi uživati svojo samostojnost, da bi smeli biti suvereni gospodarji na svoji lastni zemlji. Mi, tu doma smo te stvari že do dna razumeli in bi želeli, da bi tudi vi, dragi rojaki, to razumeli.

Prepričan sem, da niste prišli k nam zaman, da boste odnesli od nas najboljše vtise in zlasti sem prepričan in tudi želim, da bi odnesli globoko prepričanje, da bodo Jugoslavlani, ki so zmagali v boju proti okupatorju svoje dežele, znali zmagati tudi v boju za popolno gospodarski in kulturni razvoj svoje dežele.

Naj žive naši izseljenci! Naj živi bratstvo med narodi vsega sveta!

Po pozdravnem govoru tovaršila Regenta je navzoče pozdravil še podpredsednik občine Trbovlje Slavko Borštnar, ki je med drugim omenil vzoroke, ki so prispili na tisoče in tisoče Slovencev, da so zapustili domovino in odšli v svet. Mešan pevski zbor »Svoboda II. Trbovlje« je zapel nekaj pesmi, za njim pa so nastopili »Fantje na vasi«, »Gorenjski kvartet«, pevca Danica Filipič in Franc Koren ob spremljavi Avgusta Stanka, član ljubljanskega Mestnega gledališča Janez Rohaček pa je recitiral nekaj pesmi. Nastopajoči pevci so bili deležni velikega odobravanja. Posebno izseljenci iz Francije so jih nagradili z navdušenim plaskanjem, saj so že stari znanci. Omenjeni pevci so jih razveseljevali s slovenskimi pesmimi letos junija na tleh njihovega novega doma v Franciji. Po končani prireditvi se je med prebivalstvom Trbovlje in izseljenci razvil prisrčen razgovor, med katerim so pripovedovali o svojem življenju v tujini. E. K.

Moša Pišade, Edvard Kardelj in Vladimir Bakarič na zagrebškem velesejmu

ZAGREB, 2. sept. Danes so obiskali mednarodni velesej v Zagrebu tudi podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pišade in predsednik Sabora Hrvatske dr. Vladimir Bakarič. M. B.

VREME

Napoved za soboto: Sončno vreme z delno oblačnostjo. Najvišja dnevna temperatura med 22 in 26°. Zjutraj v nižinah megla.

VSEM BORCEM IX. SNOB

Tudi nekdanji borci IX. SNOB XVIII. divizije se hočemo zbrati in skupaj praznovati 10. obletnico osvoboditve. Zbor brigade bo 3. oktobra 1955 v Kočevju, kjer je bila ustanovljena. Za ta prvi zbor IX. brigade v partizanskem Kočevju vabimo vse bivše borce, naj se prijavijo v čim večjem številu. Svoje pismene ali telefonske prijave pošljite na naslov: Jože Koracin, Ljubljana, Zaloška c. 2, tel. št. 30-304. Ostala obvestila in navodila bodo naknadno objavljena.

Pripravljali odbor.

Ob I. republiški živinorejski razstavi v Ljubljani

V zadržni organizaciji povežani živinorejci Slovenije imajo danes velik dan. V počastitev 10. obletnice osvoboditve otvarjajo I. Republiško razstavo živine v Ljubljani.

Razstava živine je bilo v Sloveniji že več in so to nek del stalnega prizadevanja živinorejcev, da izboljšajo svojo živino, da iz večjih čred odberejo čiste primerke živine, ki jim najbolj ustrezajo tako po njihovi sposobnosti, kot po pogojih, ki so nam dani s stopnjo razvoja našega kmetijstva in vsega gospodarstva. Te odbrane živali so nek vzor in kažejo, kam in v kateri smeri je treba usmerjati vzrejo, pa tudi osnovna čreda, od katere se prvenstveno jemlje naraščaj. Te razstave so pa tudi velika šola, kjer se izkušnje najboljših prenašajo v široko prakso tisočev živinorejcev.

I. Republiška razstava pa po svojem pomenu prekaša vse dosedanje. To pa ne le zato, ker je v Ljubljani razstavljena živina vseh naših pasem in vseh proizvodnih področij, ampak zlasti zato, ker razstavo prirejajo sami združeni živinorejci — zadržniki. Tehnično vsakekar ne bi bilo nikdar težko spraviti teh nekaj sto živali v Ljubljano. Toda kdor ve, da ta prireditve ni le skup slučajno odbranih živali, temveč za ključna prireditve stotine predhodnih krajevnih in okrajnih tovrstnih razstav in plod dela mnogih živinorejcev in živinorejskih strokovnjakov, ki so, čisto neopazno, ustvarjali pogoje za to Republiško razstavo, ve, da je v tej prireditvi bogata vsebina našega zadržnega dela in močna vzmet za njegov nadaljnji še večji polet. V naših kmetijskih združenjih deluje sedaj preko 600 živinorejskih odsekov. Z njimi najtesneje sodelujejo tudi živinorejci državnih in zadržnih posestev, kar kažejo vse živinorejske prireditve in tudi ta razstava. Vsi vedo, da je nalog veliko in da jih bodo lahko uspešno izvrševali le v medsebojni povezanosti. Posebno nekatera državna posestva prevzemajo v tem pogledu važne funkcije. Po vsej Sloveniji razkropljene živali, čeprav v 150 tisoč hlevih nastanjene, se z delom te zadržne živinorejske organizacije združujejo v eno samo veliko čredo in o počinski živali ne vodi brige le njen lastnik, ampak vsa ta organizacija.

Ta povezanost in organiziranost živinoreje je velika pridobitev zadnjih deset let in vse-kakor najmočnejše sredstvo, ki je bilo v stanju v razmeroma kratkem času zaceliti mnogo težko rano in današnjo silo naše živinoreje povečati daleko preko njene predvojnne moči. Kdor bi primerjal le številčno stanja, bi morda ne videl vse te velike razlike. Kdor pa se bo poglubil v vsebinsko in kakovostno primerjavo in spoznal stanje, ki ga je naša živinoreja že dosegla, bo videl, da se nahajamo na začetku novega razdobja, za katerega so že ustvarjeni skoraj vsi pogoji.

Videl bo kako organizirani živinorejci ob podpori naše ljudske oblasti uspeva reševati in rešiti najtežje zdravstvene, vzrejne in proizvodne probleme, kako padajo ena za drugo pregrade, ki ločijo našo zaostalost od napredka. Deset let polnih, čisto malih sprememb, deset let težav in uspehov je nakopičilo silo, ki oznanjuje, da je konec težav blizu.

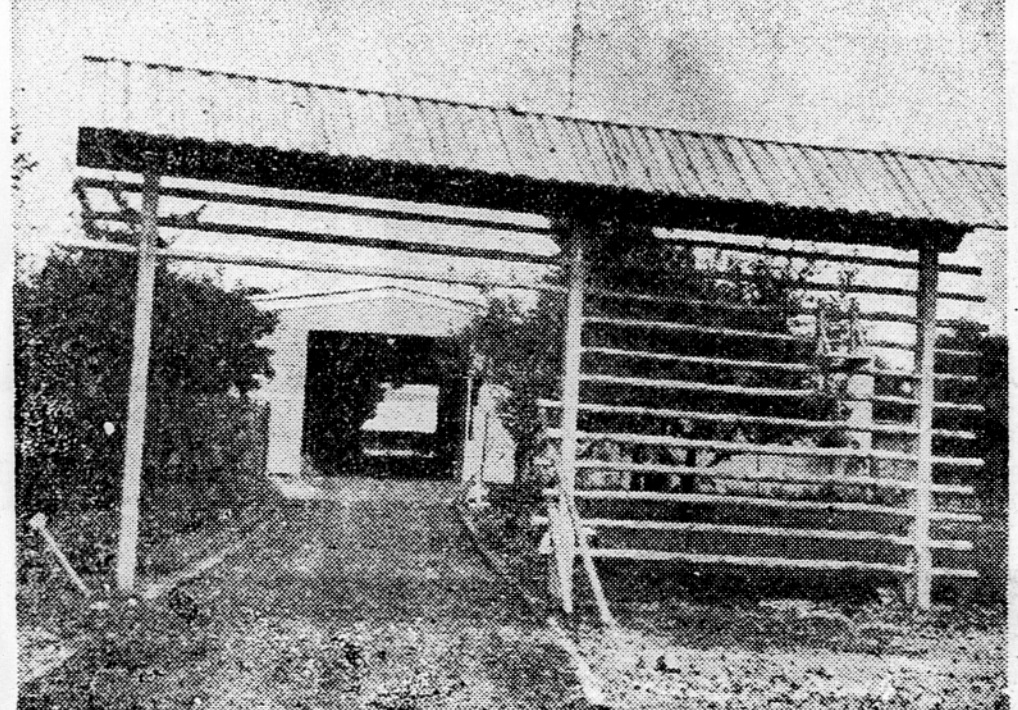
Mreža mlekarj je skoraj dograjena, vsak dan nove zbiralnice se polnijo in pošiljajo trgu čimdalje več mleka in mlečnih proizvodov, organizirajo se nove klavnice in čisto moremo že danes ugotoviti, da za gotovo pomanjkanje ni kriva samo proizvodnja.

Novo razdobje nam naznaja tudi druga važna pridobitev. V nedeljo bo otvorena prva naša tovarna močnih živinskih krmil, ki je nov garant napredka proizvodnje. Ob izboljšanju travnikov in pašnikov, ob boljšji živini, smemo sedaj z gotovostjo računati na večje proizvodne uspehe.

Razstava ima namen vsaj do neke mere pokazati, tako kmetovalcem kot vsem ostalim, kaj je bilo na tem področju vse dosedaj narejenega, kaj in kje so problemi naše živinoreje, kaj je treba izboljšati, da bo ta naloga prinašala več koristi tako proizvajalcem, kot vsej naši skupnosti. Ta prikaz bo, vsekar pomanjkljiv, verjamemo pa, da bo v tisočih razgovorih ob in po razstavi, dopolnil in da bo tako ta razstava postala važen mejnik v delu za nadaljnje izboljšanje že doseženega.

Ljubljanska razstava pa je gotovo tudi dokaz velikega zanimanja vsega našega naroda za vprašanje kmetijstva — živinorejem pa priznanje za vse njihove dosedanje delo in za doseženo raven, ki brez dvoma opravičuje razstavo v glavnem mestu.

Zivko Bernot

Vhod na republiško razstavo živine, ki bo odprta danes ob 11. uri

ZAGREBŠKI VELESEJEM - največja gospodarska manifestacija v državi

Ob slavnostni otvoritvi je govoril član zveznega izvršnega sveta Nikola Minčev

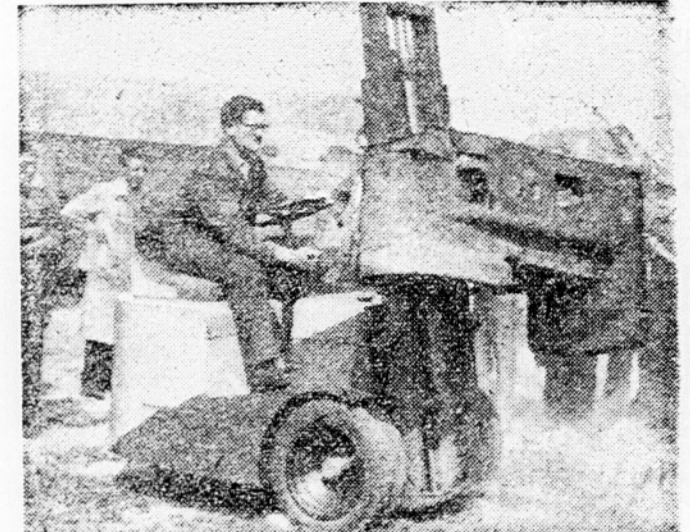
Zagreb, 2. sept. Otvoritev letošnjega mednarodnega zagrebskega velesejema dopoldne je bila hkrati proslava petdesetega jubilejnega velesejema in ena največjih gospodarskih manifestacij v okviru proslav ob desetletni osvoboditve naše države. Slovensna otvoritev je bila v novem delu velesejema v navzočnosti velikega šte-

ne in Hercegovine, Makedonije in Crne gore, generalni polkovnik Kosta Nagy, člani diplomatskega zbora in številni predstavniki javnega in kulturnega življenja.

Goste je pozdravil predsednik ljudskega odbora mesta Zagreba Vjceslav Holjevac, ki je med drugim poudaril pomen jubilejnega sejma in nje-

narodnega gospodarskega sodelovanja je dovela do tega, da je naša država vzpostavila široko gospodarske in trgovinske zveze s številnimi državami sveta. Danes imamo z 38 državami trgovinske in plačilne pogodbe, z drugimi 25 pa komercialne zveze. Kot je znano, so bile letos sklenjene trgovinske pogodbe z vzhodnoevropskimi državami. Rezultat obnove gospodarskih odnosov z vzhodnoevropskimi državami je tudi udeležba teh držav na letošnjem velesejmu. Nadaljnja politika razvijanja gospodarskih in trgovinskih stikov z vsemi državami sveta, bo prav gotovo dala pozitivne rezultate, ne samo za naše gospodarstvo, temveč bo pomenila tudi prispevek h krepitvi miroljubnega sodelovanja v svetu. Tudi letošnji

jubilejni velesejem v Zagrebu je eden od instrumentov take naše politike. Po govoru tov. Minčeva je bila intonirana himna, nakar so si gostje ogledali jubilejni velesejem, ki je doslej eden največjih, ne samo v naši državi, temveč tudi v vsej jugovzhodni Evropi. Poleg naših razstavljalcev, ki jih je 613 in razstavljajo na 1770 kv. m, nastopa tudi 257 razstavljalcev iz 21 tujih držav, ki razstavljajo na 16.855 kv. m. Celotni velesejem v starem in novem delu predstavlja bogato sliko uspehov svetovnega in jugoslovanskega gospodarstva. Proizvodi jugoslovanske industrije predstavljajo dosežene uspehe v desetih letih po vojni, ki kronajo napore vseh naših republik. M. B.

Tovarna »Indos« v Ljubljani je izdelala vilični nakladalec z nosilnostjo 1800 kg. Hidravlično dvigalo tehta stroja dvigne tovor do višine dva metra in pol in je prvi izdelek te vrste v naši državi. Nakladalec bo razstavljen na zagrebskem velesejmu.

vila gostov iz vseh republik. Svečani otvoritvi so prisotnovali član izvršnega sveta FLRJ Nikola Minčev, podpredsednika Sabora Hrvatske Nikola Sekulić in Karlo Mrzavčić, podpredsednik izvršnega sveta Hrvatske Ivo Krajičić, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj, člani izvršnega sveta Hrvatske, Slovenije, Srbije, Bos-

gov značaj kot mednarodnega sejma, ki ima vse večje perspektive. Dejal je, da so že v teku priprave za nov velesejski prostor onstran Save. »Zvezni izvršni svet« — je dejal tov. Holjevac — »je s svojim sklepom omogočil, da bodo lahko tudi tuje države gradile svoje paviljone. Tako so ustvarjeni pogoji za nadaljnji razvoj in razširitev zagrebskega velesejema, ki ima tradicionalni pomen.«

Po govoru tov. Holjevca, je govoril v imenu zveznega izvršnega sveta Nikola Minčev, ki je med drugim dejal:

»Letošnji jesenski velesejem predstavlja hkrati tudi petdeseto jubilejno priveditev mednarodnega pomena ter sponada tudi z desetletno osvoboditve naše države. Globoke in dalekosežne spremembe so bile izvršene na vseh področjih družbenega življenja, posebno pa v gospodarstvu, v zadnjih desetih letih. Intenzivna industrializacija, ki smo jo izvedli z lastnimi silami, je dala pomembne rezultate. Kaže, da bo industrija tudi letos zabeležila nadaljnji velik napredek, tako v pogledu povečanja proizvodnje, kot tudi v pogledu izdelovanja novih proizvodov, izboljšanja kvalitete in razširitve asortimenta. Seveda napredek jugoslovanskega gospodarstva omogoča večje mednarodne izmenjave in večji mednarodni promet. Stavilo razstavljalcev in razstavljenih proizvodov je letos mnogo večje. Medtem ko je bilo na jesenskem velesejmu lani razstavljenih 4385 proizvodov, jih je letos razstavljenih 6817, to je okoli 50% več kot lani. Lani je sodelovalo na zagrebskem velesejmu 16 tujih držav s 1433 proizvodi. Letos pa razstavljajo 21 tujih držav 2875 proizvodov. Politika pospeševanja med-

O delu ankete komisije v Sloveniji

MURSKA SOBOTA, 2. sept. Naš sodelavec je v Murški Soboti naprosil zveznega ljudskega poslance Ivana Krefta, ki je sprejel anketo komisije Zvezne ljudske skupščine za melioracijo po Sloveniji, naj pove nekaj besed o namenu te komisije in o krajih, ki jih je obiskala.

Tov. Kreft je poudaril, da je bila naloga ankete komisije ugotoviti, kako bi se dalo vprašanje melioracij in vodnih režimov rešiti s sodelovanjem Zveznega izvršnega sveta, okrajev, kmetov in posameznikov. Člani komisije so si v Sloveniji ogledali naravne ljubljansko barje, kjer so od kmetov dobili zanimive podatke o načinu melioracij in o uspehih, ki so jih pri tem dosegli. Obiskali so tudi Ptaro pri Menču, kjer so se posebej zanimali za donos melioriranih zemljišč. Po preveritvi podatkov je donos žita in drugih kmetijskih kultur nad jugoslovanskim povprečjem. V Savinjski dolini so se člani komisije žudili, da znaša dohodek na hektarjem področju od 500.000 do 600.000 dinarjev na hektar. Prav tako so proslavili melioracijske pogoje v Pečenski in Štavnjski dolini in v Prekmurju. Kjer so se dalje časa ustavili pri nedozvojenem odvodnem kanalu v Doležlovici. O rezultatih bodo člani komisije poročali v Zvezni ljudski skupščini. Člani ankete komisije niso reševali vprašanje kreditov.

Zastopnika čilskih socialistov na obisku v Mariboru

Maribor, 2. sept. Dopoldne sta se generalni tajnik ljudske socialistične stranke Čila G. Aniceto Rodriguez in sekretar za mednarodne zveze te stranke G. Oskar Weiss na Rotovžu razgovarjala s predstavnikoma mestnega proizvajalčev o organizaciji naše ljudske oblasti, ter o problemih delavskega samoupravljanja. Tov. Tone Boie, Jože Ingolić in predstavniki mestnega zbora proizvajalčev so odgovarjali na vprašanja, ki so zanimala čilska gosta.

G. Rodriguez je poudaril, da gleda ljudska socialistična stranka Čileja na mnoga vprašanja podobno kakor socialistična zveza delovnih ljudi Jugoslavije. »Zato ni čudno, — je dejal, — da so naši medsebojni odnosi tako priskrbeni in neposredni. Po njegovih besedah spremlja ljudska socialistična stranka Čila z velikim zanimanjem jugoslovansko stvarnost, ki je naša lastna pot v graditvi socializma. Izjavil je, da se je njihova stranka seznanila z teoretičnimi postopki graditve socializma v Jugoslaviji že iz ekspozicije tov. Kardaševič o ustavnem zakonu v zvezi ljudski skupščini in iz njegovega referata v Osiu. V razpravi sta se gosta zanimala tudi

za delitve dohodka, za stanovanjske probleme in za nekatere druge zadeve. Član mestnega zbora proizvajalčev Leopold Čerjak se je gostoma zahvalil za obisk in izrazil pripravljenost, da obstaja v Čilu tomladija jugoslovansko stvarnost in spona. Čilska prisrčno pozdravila mariborskega proletariata čilskemu delavskemu razredu. G. Rodriguez se je zahvalil za priskrben sprejem in dejal, da sta v tem razgovoru razširila številne pojme, ki jim doslej niso bili povsem jasni. Predstavnika mestnega zbora proizvajalčev je naprosil, naj sporoče delovnim kolektivom mariborskega okraja prisrčne pozdrave čilskega proletariata. »Povejte jim, — je poudaril — da imajo v Čilu dobre prijatelje in brate iz borbe.«

V spremstvu tov. Toneta Boleta sta gosta obiskala tudi Tovarno avtomobilov, kjer sta jo pozdravila predsednik delavskega sveta Jože Gregorič in predsednik upravnega odbora Stane Reholj. Glavni inženir Milan Popovič je gosta seznanil z zgodovino podjetja in s proizvodnimi problemi. Čilska funkcionarja sta si v oddelku ogledala proizvodnje, ter se zanimala za pomembne probleme tovarne. Po obisku tovarne sta izjavila, da sta jih prijetnost naših delavcev in organizacija dela v tovarni prijetno presenetila. Okoli 14. ure sta se čilska gosta udeležila kvesta v poštarstvu, kjer sta si v spremstvu direktorja Staneta Bizjaka ogledala posamezne obrate. Spremlena v tovarni sta se udeležila tudi sekretarja obratnega odbora Socialistične zveze v Ptutu Miro Bračič. Na poti po mariborskem okraju sta spremljala goste predsednik OLO Maribor Jože Boie in republikanski poslanec Jože Ingolić.

OBVESTILO
Naročnike, poverjenike in prodajalce »NAŠE SKUPNOSTI« obveščamo, da se je izdajanje prve številke lista in tehničnih razlogov nekoliko zakasnilo in da bo le-ta izšla približno v sredini tega meseca.
Uprava »Naše skupnosti« za Slovenijo
pri upravi Ljudske pravice, Ljubljana, Kopitarjeva 2, poštni predal 42.

Pet let delavskega upravljanja v TAM

Razgovor z direktorjem inž. Stojanom Perhavcem

Te dni proslavlja delovni kolektiv Tovarne avtomobilov v Mariboru peto obletnico delavskega samoupravljanja v spomin na dan, ko je delovni kolektiv l. 1950 prevzel upravljanje tovarne v svoje roke. V zvezi s tem pomembnim dogodkom je naš sodelevci razvoj izdelave kamionov. Letavci l. septembra obiskal direktorja Tovarne avtomobilov inž. Stojana Perhavca in ga naprosil za izjavo o vplivu delavskega upravljanja v tovarni na izpolnjevanje proizvodnih nalog, na gradnjo stanovanjskih hiš za delavce in nameščence, na gradnjo novih objektov in izpopolnitev strojnih naprav itd.

1950 je Tovarna avtomobilov izdelala okrog 380 kamionov. V letih 1951/52 se je število izdelanih kamionov povečalo na 750. V tem času in l. 1953 je tovarna popravljala za potrebe JLA Jamine, kar je delno oviralo hitrejši razvoj izdelave kamionov. Letavci 1953 je tovarna izdelala več kot 1300 kamionov, leta 1954 pa nad 1600 kamionov. Letos predvidevajo, da bodo kljub zaostanku zaradi materialnih težav izdelali okrog 2000 kamionov. Prvih 29 kamionov, ki so jih v tovarni izdelali že leta 1947, je bila le montaža iz tužne dobavljenih delov, medtem ko so današnji kamioni nad 99 odstotkov izdelali Tovarna avtomobilov in ostalih jugoslovanskih kooperantov. Leta 1948 se je tovarna pridružila na proizvodnjo kamionov in na osvojitve posameznih delov. Tu je naletela na težave, ker je CSR v tem času zaradi spora z našo državo odredila tehnično pomoč in je ustavila pošiljke sestavnih delov. Vozilo »Pionir« delajo v Tovarni avtomobilov na podlagi češke licence. Od te licence je ostala le konstrukcija, medtem ko je tehnološki proces delo poizvovalnih delavcev in tehnikov Tovarne avtomobilov. Pri izdelavi kamionov je Tovarna avtomobilov po letu 1948 vsa pozornost posveti-

la kvalitetni izdelavi. Prva vozila, ki so bila sestavljena pretežno iz uvoženega materiala, niso kvalitetno ustrezala ter se jih je težje bralo. V zadnjih letih pa je opaziti precejšnje spremembe, saj so TAM-ova vozila kljub benzenskem motorju, ki je v primerjavi z Dieslovim nekoliko dražji, danes zelo iskana. To dokazujejo neteta vozila, ki so v rokah vesnih šoferjev prevozila nad 80.000 kilometrov brez generirane popravila. Poseben uspeh je dosegel šofer Tovarne nogavic iz Pozele, ki je brez generirane popravila prevozil 150.000 kilometrov. Tovarna je izdelala tudi okrog 3500 prikolice za potrebe kmetijstva. Na šasijskih »Pionirja« so razne karoserijske delavnice že prejšnja leta izdelovale avtobuse z okrog 25 sedeži. Z lastno kompletno proizvodnjo avtobusov so v tovarni začeli na koncu leta 1954 in so doslej izdelali okrog 20 avtobusov.

V zadnjih petih letih so dogradili med večjimi objekti kovačnico in oblikovalnico pločevine. Od pomembnejših strojev so nabavili kopirno-rezkalni stroj, na katerem izdelujejo med drugim utope za kovanje motorne gredi in prednje osi. Prav tako montirajo nove lakirne naprave, ki bodo omogočile lakiranje ob vsakem vremenu in ki bodo bistveno vplivale na kvaliteto lakiranja. Prav tako je tovarna nabavila stroje za izdelovanje vzmeti, na katerih izdelujejo skoraj vse vzmeti, ki so potrebne za kamione. S temi stroji delajo tudi izdelovalci »Roga« v Ljubljani in nekaterim drugim podjetjem.

Tov. inž. Perhavca je uvodoma poudaril, da se je uvedba delavskega samoupravljanja ugodno odrazila pri reševanju proizvodnih nalog v podjetju. V upravnem odboru so delali ves čas razgledani tovariši, ki niso pozabili ozkega gledanja na posamezne probleme. V delavskem svetu so opazili, da so člani dali stvarneje in popolnejše ocene posameznih problemov, ko so že dlje časa opravljali važno družbeno funkcijo člana delavskega sveta. Razumljivo je, da je takšno gledanje na probleme delavskega samoupravljanja rodilo bogate proizvodne uspehe, ki so se odražali v vsakoletnem povečanju proizvodnih nalog. Leta

Včeraj in danes

Osnutki novih zakonov

BEograd, 2. sept. Danes se je v Beogradu začela skupna seja odbora za socialno politiko in ljudsko zdravje zveznega izvršnega sveta ter skupne komisije zvezne skupščine za pripr. predpisov o organizaciji zdravstvene službe. Poudrili bodo načrte splošnega zakona o zdravstveni službi, zakona o sanitarni inšpekciji, zakona o preprečevanju in pobujanju nalezljivih bolezni in splošnega zakona o živilih, predmetih široke potrošnje in tobaku.

Naša gospodarska delegacija v Bolgariji

BEograd, 2. sept. Dne 3. septembra bo odprtovala jugoslovanska gospodarska delegacija v Bolgarijo na povabilo bolgarske vlade. Delegacija bo vodil podpredsednik izvršnega sveta Srbije Vojta Leković, ter bo obiskala tudi ljudski veljaševjem, ki bo odprt 4. septembra. (Jugopres).

Uspeh seminarja za tuje slaviste

ZAGREB, 2. sept. Nad 40 tujih slavistov iz 10 držav je prisostvovalo letošnjemu seminarju za tuje slaviste v Zagrebu in Zadru. Ob zaključitvi so udeleženci izrazili priznanje filozofski fakulteti in Zagrebu za dobro organizacijo in poudarili velik pomen teh seminarjev, ki jih organiziramo že šesto leto, da bi se tuji slavisti bolje seznanili z jugoslovansko narodno kulturo in jezikom.

Udeleženci seminarja so bili inženirski jugoslovanske komisije za kulturne zveze z inozemstvom, med katerimi so bili predvsem profesorji, lektorji in študenti iz mnogih evropskih univerz. Letos je bilo navzdih tudi nekaj zelo znanih tujih slavistov, na primer predstojnik slavistične katedre na univerzi v Hamburgu dr. Vsevolod Sečkarjev, predstojnik slavistične katedre v Bordeauxu George Luciani in drugi. Poleg profesorjev zagrebske filozofske fakultete so predavali na seminarju tudi profesorji filozofske fakultete iz Beograda, Ljubljane, Sgraieva in Skoplja.

Gradnja sarskega mostu v Beogradu

Beograd, 2. sept. Jugopres je zvedel, da je bila z izmenjavo pisen dosežena soglasnost med vlado Jugoslavije in ZDA, da se iz Kontra-part fondov vzame znesek 1583 milijonov dinarjev za kritje dela izdatkov za zgraditev novega sarskega mostu v Beogradu. Most grade prav tam, kjer je bil pred vojno veržni most, ki je vezal Beograd in Zemun. Prilpave za gradnjo so se začele že leta 1952. Gradbeni dela vodijo v kooperaciji domača podjetja »Djuro Djaković« iz Slavovskega Borda in »Dragoslav Djordjević« Goša in Smederevske Palanke ter nemška tvrdka MAN iz Gustatburga. Računajo, da bo most dograjen do julija prihodnjega leta. Predračunska vrednost znaša 1238 milijonov dinarjev bo kritih

Seja zastopnikov okrajnih komitejev ZK

Maribor, 2. sept. Danes je bila pod vodstvom Ivana Janžekovića seja, katere so se udeležili člani bivših okrajnih komitejev v Slovenem. Gradcu in Mariboru ter člani novozvoljenega okrajnega komiteja ZKS v Mariboru. Število članov okrajnega komiteja so razširili od 25 na 35. V organizacijski sekretariatu okrajnega komiteja so izvolili Ančko Kuhnar, Stančo Balon, Marjetko Bavec, Ivana Gorjuna, Ivana Janžekovića, Tina Laha in Ludvika Modica. Razpravljali so o polletnih konferencah Zveze komunistov po novih občinskih ljudskih odborih, ki bodo septembra. Na teh konferencah bodo osvetlili družbeno vlogo komunistov in dali poseben poudarek nalogam komunistov v zvezi z uveljavljanjem novega komunalnega sistema. Razpravljali so tudi o odkupu kmetijskih pridelkov. K. M.

Nove zveze s Trstom

Koper, 2. sept. Z današnjim dnem je pomorsko podjetje »Istra-Trieste« uvedlo dve pomorski progi na relaciji Trst-Umag in Trst-Nowi grad, na kateri bo letos na teden vozil 218-tonski parnik »Montecarlo«. Okrajni ljudski odbor pa je sporočil tržaškimi oblastem, da bo koprsko avtobusno podjetje »Travnica« s ponedeljkom pričelo voziti na progah Koper-Trst (vsak ponedeljek), Sežana-Trst (vsak torek) in Hrpelje-Kozina-Trst (vsako sredo).

Včeraj so predstavniki tukajšnjih oblasti izročili pristojnim italijanskim oblastem 116 potrjenih dovoljenj, prejel pa so 125 prošnji, ki jih bodo tukajšnje oblasti pregledale in potrdile. J. L.

Zrtev strele

Koper, 2. IX. V sredo popoldne okoli 14.30 ure je postala žrtev neurja 36-letna Marija Vatovec iz Brezovice 43., ki jo je ubila strela. Ko se je s svojo materjo pred nevihto zatekla pod neko drevo v bližini Materije, je vanjo udarila strela in jo ubila, popolnoma nepoškodovana pa je ostala njena mati.

GOSPODARSKE VESTI

Avtomobil na pogon s sončno energijo. — Na razstavi avtomobilov, ki jo je 31. avgusta odprla družba General Motors, je največja senzacija avtomobil, ki ga poganja sončna energija. Ta mali avtomobilski model, ki je dolg 45 cm, je opremljen z dvanajstimi fotoelektričnimi celicami, ki svetlobo pretvarjajo v električno energijo, ki poganja mali električni motor.

Svedski uvoz avtomobilov. — Na Svedskem so v juliju prodali največ avtomobilov tipa Volkswagen (2588 komadov). Z 2567 komadi je na drugem mestu svedski tip avtomobilov Volvo. Privatniki so v mesecu juliju kupili skupno 14.607 avtomobilov, julija prejšnjega leta pa 12.532 avtomobilov.

Združenje sladkornih tovarn za povečanje proizvodnje

V Vrbsu je bil sestanek strokovnega združenja jugoslovanske sladkorne industrije, na katerem je bilo poudarjeno, da predstavlja osnovni problem te panoge pomanjkanje surovin in pa nevsklajenost kapacitet in stopnjo gospodarskega razvoja in potrebami po sladkorju. Te potrebe iz leta v leto rastejo povprečno za pol kilograma na prebivalca. Da bi vplivali na proizvodnjo sladkorne pese, nameravajo sladkorne tovarne uporabiti vsa sredstva svojih fondov za napredek za intenzivnejše proizvajanje sladkorne pese, to je za povečanje povprečnih donosov na enoto zasajene površine, dalje za borbo proti nevarni bolezni cercosporie, katere letno napade preko 50 odstotkov s peso zasajenih površin in končno za namakanje suhih predelov. Po mnenju Združenja, pomoč združenja in socialističnega kmetijskega sektorja pri povečanju proizvodnje industrijskih rastlin, ni bila zadostna, kar velja posebno za sladkorno peso. Poudarjeno je tudi bilo, da obseg površin, posejanih s sladkorno peso, iz

leta v leto pada zaradi cen sladkorni pesi. V zvezi s tem bo izdelana analiza stroškov proizvodnje sladkorne pese v odnosu na druge kulture. Predlagali bodo vskladitev cene sladkorni pesi s cenami ostalih kultur. Prav tako smatrajo, da je koristnejše, če skupnost v to svrhu določi nekoliko deset milijonov dinarjev, kakor pa da bi morala vsako leto dajati več milijonov dolarjev za uvoz sladkorja.

Vsklajevanje obstoječih kapacitet s povečanjem potreb po sladkorju bo potrebno rešiti tako, da bi v najkrajšem času odobrili elaborate za rekonstrukcijo sladkornih tovarn, ki so bili že aprila meseca predloženi Narodni banki v šesti natečaj.

Generalni sekretar Zveze kmetijskih zbornic inž. Vojin Popović je poudaril, da je treba proizvodnjo sladkorne pese koncentrirati v bližini sladkornih tovarn in pa da mora biti povezanost med tovarno in kmetijskimi proizvajalci čim tesnejša.

Deset let jugoslovanskega tiska

V »Tednu Jugoslovanskega tiska« bo meseca novembra v Beogradu prirejena velika razstava tiska

BEograd, 2. sept. Ob koncu novembra bo po vsej državi »Teden jugoslovanskega tiska«, ki ga organizirajo Zveza novinarjev Jugoslavije in republiška novinarska združenja ob desetletni osvoboditve naše države. Proslava bo obeležena z vrsto slavnostnih akademij, razstav, prireditev, ustnih novin in predavanj o jugoslovanskem tisku, ki ne bodo samo na večjih zborovanjih, temveč tudi v šolah.

V Srbiji bo ta proslava ena izmed največjih povojnih kulturnih manifestacij. Poleg slavnostne akademije 20. novembra bodo v Beogradu odprli veliko razstavo tiska na prostoru okoli 1000 kvadratnih metrov. Razen časopisnih podjetij, uredništev listov iz Beograda in drugih krajev države, radjskih postaj in novinarskih agencij bodo na razstavi sodelovali tudi podjetja in ustanove, ki imajo tesnejše zveze z informiranjem javnosti. Sodelovali bodo pošta, brzojav in telefon, radjsko-industrijska podjetja, tovarne papirja, grafični zavodi in drugi. Glavni beograjski listi in jugoslovanske agencije bodo v posebnih oddelkih pokazali proces dela pri sestavljanju časopisnih vest, poročil in člankov. Prav tako bodo razstavljena tehnična sredstva, ki služijo novinarstvu, kakor so teleprinterji, razni tiskarski stroji in druge sodobne naprave v časopisnih podjetjih in ustanovah. Beograjska radjska postaja bo razstavila v svojem oddelku studio z vsjo potrebno opremo za oddaje v vseh sedmih dneh proslave. Uredništvo »Jez« bo imelo svoj atelje, v katerem bodo delali najboljši karikaturnisti tega lista. Uprava pošte, brzojav in telefon bo razstavila belograf, ki služi za prenašanje fotografij po radjskih valovih, in druga sredstva za zveze.

Na razstavi v Beogradu bo vsekakor najbolj zanimivo izdajanje priložnostnega lista, ki se bo razvijalo od začrtka do konca pred očmi občinstva (objanje poročil, urejanje, oddajanje po teleprinterju, tiskanje v tiskarni itd.). List bo urejala vsak dan druga skupina novinarjev izmed sedmih beograjskih uredništev. Prav tako bo zanimiv oddelk pod imenom »Muzej jugoslovanskega tiska«, v katerem bodo razstavljene posamezne knjige, glade na svoj format in črke, na dalje cenzurirane številke naših listov, listi, ki so samo enkrat izšli, in drugo. Nekoliko manjše razstave bodo tudi v drugih mestih Srbije, v Novem Sadu, Nišu in Kragujevcu, ki so znana po svojih tradicijah v tisku.

Devizni tečaji

Na rednem sestanku so bili dne 2. septembra zaključki po naslednjih tečajih:
US — 2389,04; 2022,09; 804,03%;
Lstg — 8228,29; 8280,49; 865,77; D24
75,000; 75,029,63; 75,016,02; 850,37;
Bfrs — 5700; 5700; 850; Ffrs 820;
820,64; 820; 856,66; Sfrs 165,40;
66,401,29; 66,400,16; 760,35; Lit 585,—;
899,56; 899,48; Grč — 168,—;
410,—; —; Lit Gor. 392,—; 392,—;
392,—; 716,66; Hfl — 75,820,23;
75,775,70; 839,82; Sv. Kr. — 36,000,—;
58,000,—; 865,66; Eg. Lstg. —
3200,—; 271,45; Avstr. 295,—; 2995,40;
899,56; 899,48; Grč — 168,—;
Turč. 1400,—; 1400,—; 1400,—; 266,66;
Izr. — 1313,85; 1313,85; 337,95; SSSR —
2919,09; 2919, 87,—; Madž. —
2700, 800,—; Polj. — 2606,—; 2606,—;
789,9676; —; CSR — 2843,48; 2843,48;
847,92; Danska — — 2245; 748,53;
Bolgarija — 2180.

Opomba: Številke pomenijo 1. tečaj v Ljubljani, 2. predhodni srednji tečaj FLRJ, 3. srednji tečaj FLRJ, 4. zbirni %.
Na današnjem rednem sestanku je bila siaba ponudba blaga, pa tudi popravne delo po devizah je bilo zelo rezervirano, zaradi česar je ostal večji znesek švicarskih frankov neprodan. Neoprotito je ostalo popravne delo po nižjih tečajih, ki so jih nudili kupci blaga, katerih pa prodajalci niso hoteli sprejeti. Promet je bil nezadovoljiv.

Slovenski Poročevalec

- UREJUJEJO:**
SERGEJ VOŠNJAK (glavni in odgovorni urednik)
FRANČEK DRENOVEC (notranja politika)
ALEKSANDER JAVORNIK (gospodarstvo)
DUŠAN BENKO (zunanja politika)
MILAN ŠEGA (kultura)
STANE LIPAR (šport)
Za oglede odgovarja BORIS KRMAC

Na zemunsko letališče je l. sept. pripelje osem otrok padlih jugoslovanskih borec, ki so bili pod drugo mesec gosti Mednarodne zveze bivših borec v mednarodnem otroškem taborišču pri Toulouseu v Franciji.

Umri nam je dobri mož in skrbni oče, stari ata, brat, svak in stric
ALOJZ KLOPČIČ
posestnik v Mestnem logu 41
Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo ob 15.30 iz Andrejeve mrliske veže na Zalaha.
Zalujoči: žena Marjeta, sin Janez, hčerke: Tončka, Lojzka, Tilka, Marija in Julka, sestra Ela, vnuki in vnukinje, zalujoče družine Klopčič, Blagovič, Bracar, Krivic, Setina, Pucihar, Zupanc, Smerajc in ostali.
Ljubljana, Bohinj, 1. septembra 1953.

OB ROBU dogodkov

ARABSKO-IZRAELSKA KRIZA

NOVICE V SLIKI

Rešitev je še daleč

Na zemunsko letališče je prispela 1. septembra izraelska delegacija z dr. Jakobom Jafejem na čelu, ki sodeluje na regionalni konferenci za komunalna vprašanja pod pokroviteljstvom OZN. Konferenca je v Beogradu, delegati pa si bodo ogledali tudi nekatere komunalne uprave po državi med drugim tudi v Sloveniji.

Brazilska kriza

Predstavniki dom v Rio de Janeiro je z absolutno večino odklonil predlog opozicije, naj bi v Braziliji prišlo do parlamentarnega, namesto predsedniškega sistema. To je bil tretji poskus opozicije, ki si je del časa prizadevala prepričati bližnje predsedniške volivce v Braziliji, z njimi pa tudi zmagovalec koalicijskih socialnih demokratov in Vargasove delevske stranke, ki imata večino v parlamentu.

Položaj v Braziliji je znova napet. Vsa prizadevanja opozicije se ob podpori višjih poveljnikov vojske, zlasti poveljnikov v letalstvu in mornarici, usmerjena k temu, kako onemogočiti vladni koalicijski, da bi izvedla volitve po sedanjem sistemu, kako potisniti vladne stranke z oblasti. Sprememba volilnega zakona, ki jo predlagajo konservativci, bi milijonom polpismenih Brazilčanov odvzela možnost, da se poslužijo svoje volilne pravice. S tem bi tudi omogočila izredno načrta narodne demokratične unije, ki javno propagira misel, naj bi v Braziliji prišlo do vojaške vlade, ki bi jo kongres ne mogel tri leta dolgo zamenjati. Po tem načrtu naj bi se zmanjšalo tudi število političnih strank, ukinita splošna volilna pravica in denacionalizirala narodna banka ter petrolejska industrija.

V svojem odporu proti nadzoru nacionalno demokratične unije in nekaterih vojaških poveljnikov, so socialni demokrati in Vargasovi pristaši deželni podpore skoraj vseh poročil brazilske javnosti, ki meni, da je neobhodno potrebno ohraniti demokratično uređitev in preprečiti vmešavanje vojske v volilna in politična vprašanja. V tem duhu je nedavno prišlo v Braziliji do ustanovitve »Lige za ohranitev zakonitosti«, katere naloga je povesti obsežno kampanjo proti nevarnosti vojaškega udara, za obrambo demokratične uređitve in za svobodno volitve. V »Ligi« so razen vladnih strank še komunistična stranka, vplivni meščanski listi in tudi liberalni katoliški delavniki, čeprav je katoliška cerkev sklenila, da bo na političnih neuradnih podpirala kandidata opozicije.

Ključ razvoja sedanjega brazilske krize je v rokah vojske. Vendar, kakor pravijo poročila, imajo vojaški poveljniki, ki groze z vojaškim udarom, podporo le v mornarici in v letalstvu, v tem ko oficirji suhozemskih sil, ki prihajajo iz srednjih slojev, nasprotniki vojaške diktature. Tako je nekaj sto oficirjev že izdalo manifest, v katerem izražajo podporo ustavnemu rešitvi in obžalujejo, ker posamezni poveljniki vzemirajo narod ter skušajo z nezakonitimi sredstvi reševati notranja vprašanja.

Sicer pa je ustanovni kongres »Lige za ohranitev zakonitosti« poudaril, da bi se v primeru vojaškega udara kongres moral prenesti v notranost dežele ter od tam ponesti boj za ponovno ureditev demokratične uređitve.

Hammarskjöld se je posvetoval z državami, ki garantirajo palestinsko premirje — Varnostni svet še ne bo posegel vmes — Izraelska vlada obljublja, da bo prenehala s sovražnostmi, če... — Bojevita arabska solidarnost

NEW YORK, 2. sept. (AFP) Generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld je govoril danes z zastopniki Francije, Velike Britanije in ZDA v Združenih narodih o položaju na egiptovsko-izraelski meji na podlagi poročila, ki mu ga je poslal general Burns, vodja komisije OZN za nadzorstvo nad premirjem v Palestini. Znano je, da so te države leta 1950 prevzele jamstvo za meje Izraela z njegovimi arabskimi sosedmi. Na razgovorih doslej niso govorili o sklicanju seje Varnostnega sveta.

Vodja komisije OZN za nadzorstvo nad premirjem general Burns je pozval danes Egipt in Izrael, naj odstranita »zelo nevarno grožnjo miru«. Svetovalec je vladama, naj prenehata s sovražnostmi, da bodo organi Združenih narodov lahko razčistili položaj vzdolž demarkacijske črte pri Gazi. V pozivu je dejal, da so »nasilja na obeh straneh dosegla vrhunec, ko so izraelske oborožene sile uničile egiptovsko vojaško taborišče v Kan Junisu».

Opazovalci Združenih narodov preiskujejo ta zelo resni dogodek in z uvodnih poročil je videti, da število civilnih in vojaških žrtev presega prvotno objavljeno število.

Radio Jeruzalem je objavil večeraj popoldne izjavo mandatarja za sestavo nove izraelske vlade Davida ben Guriona, v kateri navaja glavne točke vladnega programa. »Opreti moramo našo varnost na sporazume

o premirju, sklenjenem z našimi sosedmi in zahtevati, da se tudi oni enako drže svojih obveznosti,« dejal Ben Gurion. »Naš smoter je mir z vsemi državami, posebno še z našimi sosedmi. Vse naše napore hočemo posvetiti gospodarskemu razvoju države in nastanitvi novih beguncev.«

Iz Jeruzalema poročajo, da je izraelsko ministrstvo za zunanje zadeve obvestilo šefa komisije OZN generala Burnsa, da se bo Izrael izogibal vojaških ukrepov, če bodo prenehali egiptovski napadi kakršnekoli vrste.

Uradni izraelski predstavnik je dejal, da doslej niso dobili odgovora na predvečerajšnje sporočilo, v katerem so zahtevali od Egipta, naj da jamstva in zagotovila, da bodo njegove oborožene sile nehale z napadanjem.

Kakor se je zvedelo iz zanesljivih virov, je sirjska vlada

zahtevala od arabskih držav nujen sestanek ministrov za zunanje zadeve in obrambnih ministrov, da bi se dogovorili glede pomoči, ki jo je treba dati Egiptu, da se odstrani izraelska nevarnost na področju Gaze. O tem so govorili na večerajšnjem sestanku predsednika sirjske vlade Sabri Asalija z arabskimi diplomatskimi zastopniki v Siriji. Asali je sprejel iraške, jordanske in egiptovske predstavnike v Damasku, libanonski vladni pa so to zahtevo sporočili brzojavno. Zvedelo se je tudi, da je Asali sprejel ameriškega veleposlanika in mu povedal, da se Sirija zelo zanima za dogodke pri Gazi.

Egiptovski odpravnik poslov v Iraku Ahmed Hilmi je bil danes v avdijenci pri iraškem ministru za zunanje zadeve. Zvedelo se je, da je odpravnik poslov obvestil ministra o položaju pri Gazi in o korakih Egipta, da bi se uprl kakršnikoli napadalnosti. Po istih vseh je minister zagotovil egiptovskemu diplomatu, da je Irak pripravljen bodisi sam bodisi z drugimi arabskimi državami nuditi Egiptu v politično ali vojaško pomoč, če bi jo egiptovska vlada zahtevala.

Iz neuradnih virov iraškega ministrstva za zunanje zadeve pa se je zvedelo, da iraška vlada ni dobila od sirjske vlade nikakega povabila k razgovorom bodisi o položaju pri Gazi, bodisi o predlogu Fosterja Dullesa pa tudi ne o položaju v Maroku.

Iz Amana poročajo, da se Jordanska vlada zelo zanima za dogodke na izraelsko-egiptovski meji. V ministrstvu obrambe je bil sestanek med pomočnikom ministra za obrambo, namestnikom načelnika štaba Arabske legije in vojaškimi voditelji. Iz vladnih krogov se je zvedelo, da je Jordanska vlada proučevala omejene dogodke in posledice, ki bi utegnile nastati.

DRUGI ALŽIR ALI DRUGI TUNIS?

PARIZ, 2. sept. (AFP) Po razgovorih koordinacijskega odbora o Severni Afriki, ki je imel sestanek popoldne pod predsedstvom predsednika vlade Edgarka Faura, je namestnik šefa kabineta Bourgesa Maunouryja izjavil, da so poslali v Alžir 6 bataljonov, druge enote pa bodo poslane pozneje. Skupno nameravajo poslati 15 bataljonov, kakor je zahteval generalni guverner Jacques Soustelle.

Socialistični »Franc Tireur« piše, da še ni odločeno, če bo sta Maroko in Alžir sledila zgledu Tunizije in da je Francija danes v zmedbi, sovraštvu, morju krvi in na robu propada. Vendar pa so nekateri ministri še vedno pristaši kolonialistične politike in hočejo naprej silo, nato pa pogajanja. Ni več mogoče pridigati politiko pomirjenja, izvajati pa politiko trde roke. Mnogo govorimo o reformah, ko pa pride do dejanj, se zatečemo k stari kolonialistični politiki, zaključuje »Franc Tireur«. Iste-ga mnenja je tudi »Libération«, ki meni, da se francoski kolonialistični krogi danes očitno bore, da bi preprečili vsako rešitev maroškega vprašanja.

»New York Times« piše danes, da je predsednik Fauré nedvomno odločen izvesti novi sporazum, ki ga je bil sklenil z enarokskimi nacionalističnimi voditelji. To pomeni v francoski politiki preobrat od poskusa, da bi se Maroko spremenil v drug Alžir, k poskusu, da bi se spremenil v drugo Tunizijo, ki je dobila samopravo.

»Ne glede na napake francoske uprave v Severni Afriki, piše časopis, je Francija edina država, ki je sposobna ohraniti Severno Afriko svobodnemu svetu«. Če bo izlazila slobodno progresivne samoprave, bo to vsekakor boljše kot nekak fevdalni despotizem ali anarhija in državljanska vojna. Novi francoski napori zaslu-žijo zatorej vseh podpor.

Rabat, 2. sept. (AFP). Po neuradnih podatkih je bilo med neredi v Maroku in Alžiru 20.

ZASEDANJE PODODBORA OZN ZA RAZOROŽITEV
5 vprašanj Soboljeva

Sovjetska vlada še vedno proučuje Eisenhowerjev načrt o »legalnem vohunstvu« — Podrobna shema francoskega delegata za organizacijo nadzorstva razorožitve — Kanadske pripombe na račun ZDA

NEW YORK, 2. sept. (AFP) Na večerajšnji seji pododbora ZN za razorožitev sta govorila sovjetski delegat Soboljev in francoski delegat Jules Moch. Po seji je Soboljev izjavil, da sovjetska vlada še vedno proučuje Eisenhowerjev načrt.

Govoreč o svojem govoru v pododboru, je Soboljev dejal, da je postavil naslednje vprašanje:

Ali je mogoče doseči sporazum o zmanjšanju oboroženih sil na milijon do poldrug milijon mož za ZDA, Sovjetsko zvezo in Kitajsko, oziroma 650 tisoč mož za Veliko Britanijo in Francijo? Ali je to mogoče doseči sporazum, da oborožene sile vseh drugih sil ne bodo imele več kot 150 do 200 tisoč mož? Ali se zahodne sile strinjajo s tem, da bi prepovedali atomsko orožje, ko bo sporazum o razorožitvi izveden do tretih četrtin, oziroma, da bi atomsko orožje popolnoma izločili, ko bo sporazum stodostno izveden? Ali so vesele v pričakovanju prepovedi atomskega orožja pripravljene imeti to orožje za prepovedano, razen v primeru obrambe pred napadalnostjo, ki bi jo ugotovil Varnostni svet? Ali so vesele v pričakovanju da bodo ti ukrepi izvedeni, pripravljene ustaviti poskuse z atomskimi in nuklearnimi orožjem?

Francoski delegat Jules Moch je razložil nov načrt mednarodne organizacije za razorožitev. Po njegovih besedah bi imela ta organizacija generalno skupščino, ki bi bila sestavljena iz zastopnikov držav podpisnic konvencije o razorožitvi, stalni odbor, v katerem bi bili zastopniki 15 držav članic, od katerih bi bilo pet držav stalni člani Varnostnega sveta. Organizacija bi imela tudi pravni svet, v katerem bi bilo sedem članov raznih narodnosti, in končno bi imela mednarodna organizacija za razorožitev tudi

DOPIS IZ BERLINA
V Moskvi ne bo presenečenj

Od posebnega dopisnika »Politike« in »Slovenskega poročevalca«

BERLIN, 2. sept. Po vesteh iz dobro obveščenih vzhodnoevropskih krogov je predsednik vzhodnonemške vlade Otto Grotewohl odpotoval v Moskvo, da bi bil pri roki sovjetskemu strokovnjakom, ki pripravljajo material za sestanek med Bulganim in Adenauerjem. Tu celo mislijo, da bo Grotewohl ostal za vsak primer v sovjetski prestolnici tudi za časa bivanja zahodnonemškega kanclerja, kakor se je danes izrazil neki vzhodnonemški politik. Hkrati pa zavračajo možnost, da bi prišlo v Moskvi do prvega uradnega kontakta med zahodnonemškimi in vzhodnonemškimi oblastmi, čeprav bi bilo to lahko izvedljivo. V vsakem primeru se že sedaj lahko reče, da v Moskvi ne bo prišlo do velikih presenečenj. Po razgovorih, ki sta jih imela s sovjetskimi voditelji, sta se Wilhelm Pieck in Walter Ulbricht vrnila v Berlin in začela takoj propagirati politiko jačanja nemške demokratične republike.

V Bonnu je zvezni kancler obvestil šefa opozicije Ollenhauerja o svojih namerah. Nasprotno želji vodje socialdemokratske stranke, da bi se razgovarjal s kanclerjem med štirimi očmi, je

Adenauer povabil na današnje razgovore poleg Ollenhauerja tudi vse šefe strank, ki so zastopane v Bundestagu, ministra za zunanje zadeve von Bretana in državnega sekretarja Hallsteina. Po prvih vesteh iz zvezne prestolnice je kancler dejal nemškimi politikom, da ne verjame, da bo v Moskvi dosežen kak napredek v okviru diskusije o nemški združitvi, zato pa bodo oni in njegova delegacija posebno vztrajali na pozitivni rešitvi problema nemških ujetnikov. — Zavrnili je Dehlerjev predlog, da bi ga na poti v Moskvo spremljali predstavniki vseh nemških političnih strank.

Neki predstavnik sovjetskega veleposlanstva v vzhodnem Berlinu je ob tej priložnosti dejal, da nima njegova vlada ničesar proti temu, da se razgovarja z Adenauerjem o usodi ujetnikov. Toda malo verjetnosti je, da bi ti razgovori bili uspešni. Dočim trdijo zahodni Nemci, da je v Sovjetski zvezi več kot 100.000 vojnih ujetnikov, izhaja iz sovjetskih poročil, da gre le za kakih 20.000 ljudi.

Tehnične priprave za potovanje kanclerja so v zaključni fazi. Danes je neki funkcionar bonnskega ministrstva za zunanje zadeve dvakrat obiskal sovjetsko veleposlanstvo, ki je v vzhodnem sektorju, da bi zvedel za vojni red. Vojski policija je ali zaradi tega obiska ali pa iz kakega drugega razloga po daljšem času ponovno uvedla kontrolo legitimacij na prehodih iz sektorja v sektor.

Po mnogih diskusijah so zahodnonemški delegati, ki potujejo v Moskvo, dobili odgovor na vprašanje, kje se bodo lahko v miru in brez strahu, ne da bi jih kdo slišal, pogovorili o svojih tajnostih za časa moskovske konference. Po zadnjem sklepu bodo vsi zaupni sestanki v posebnem vagonu delegacije, nad katerim so že prevzeli kontrolo varnostni organi.

Izgleda, da je Zenevska atomska konferenca vtila novih moči nemškimi znanstvenikom, ki so že opustili potkupe, da bi dobili od države sredstva za proizvodnjo atomske energije v mirnodobske namene. Po sklepu bavarske vlade bodo zgradili v Münchenu en velik in en majhen reaktor. Zvedelo se je tudi, da bo drugi veliki reaktor zgrajen v Karlsruhe, tretji pa nekeje Adenauerjem o usodi ujetnikov.

Toda malo verjetnosti je, da bi ti razgovori bili uspešni. Dočim trdijo zahodni Nemci, da je v Sovjetski zvezi več kot 100.000 vojnih ujetnikov, izhaja iz sovjetskih poročil, da gre le za kakih 20.000 ljudi.

Leon Daviđo.

KONFERENCA O TRŽAŠKI LUKI

TRST, 2. sept. »Mednarodna konferenca o tržaskem pristaniku« bo sklicana sredi oktobra, je dejal na današnji tržaski konferenci, ki je bila sklicana na sedežu vladnega generalnega komisariata, podtajnik predsedstva italijanske vlade poslanec Carlo Russo. Tržasko konferenco se je udeležil tudi vladni generalni komisar dr. Palamara.

G. Russo je govoril predvsem o aktualnih gospodarskih problemih Trsta in načrni za njihovo rešitev. Med drugim je dejal, da je namen italijanske vlade vključiti Trst v nacionalno ekonomijo Italije. Nadalje je dejal, da bodo v kratkem zgradili v Trstu robačno tovarno ter da so perspektive za vzpostavitev nove pomorske linije med Trstom in Orientom.

Podtajnik Russo je imel za časa svojega obiska v Trstu številne razgovore z gospodarskimi in političnimi predstavniki Trsta. Slovenski župani okoliških občin pa so mu večeraj v daljšem razgovoru prikazali številne probleme, ki tarejo njihove občine.

Ho Ši Minh Franciji

PARIZ, 2. sept. (AFP) Predsednik demokratične republike Vietnam Ho Ši Minh je v članku, ki ga je objavilo glasilo KP Kitajske »Peoples Daily«, izjavil, »da je še vedno prepričan, da bo mogoče navezati zelo tesne kulturne in gospodarske zveze s Francijo na temelju popolne enakovne, medsebojnega zaupanja in iskrenega sodelovanja«. V članku, ki ga je napisal za desetletnico ustanovitve vietnamske republike pravi Ho Ši Minh, da bo mir tako dolgo nestalen, dokler bo Vietnam razdeljen. »Zato je najbolj nujno, da se zagotovi dosledno izvajanje ženevskih sporazumov, ki določajo svobodno volitve v vsej državi in združitve Vietnam«. Na koncu očrta Ho Ši Minh: »Vietnam upa, da bo obdržal dobre zveze s svojimi sosedji Laosom in Kambodžo in upa v končno zmago sil miru.«

Posvetovanja pred Zenevo

LONDON, 2. sept. (Tanjug) Pomočnik ameriškega ministra za zunanje zadeve Merchant se je danes razgovarjal z britanskim ministrom za zunanje zadeve Macmillanom o politiki zahodnih sil na sestanku ministrov za zunanje zadeve štirih velesil, ki bo oktobra v Zenevi. Dullesov pomočnik je imel zadnje dni razgovore tudi z Adenauerjem in francoskimi državniki.

KAIRO, 2. sept. (AP) Posebni odposlanec predsednika Eisenhowerja Eric Johnston je danes odpotoval v Beirut na razgovore z libanonskimi prvaki o ameriškem načrtu za izkoriščanje voda reke Jordani. Johnston je že končal razgovore o tem z egiptovskimi, ameriški in britanski diplomati v Kairu ter z jordanskimi vodilnimi osebnostmi.

NEVARNO NIHANJE TROJNE KONFERENCE
Polomali sporazum?

Britanci so presenečeni nad trmastim stališčem turške delegacije — Seja kabineta — Atenski listi napo vedujejo polom trojne konference

LONDON, 2. sept. (AFP) Ministri za zunanje zadeve Velike Britanije, Grčije in Turčije so davi nadaljevali razgovore o Cipru v okviru obrambe Vzhodnega Sredozemlja. Po seji je bilo objavljeno sporočilo, da bo prihodnji sestanek v torek, 6. septembra, ob 11. uri. Zastopnik Foreign Officea je dejal, da se bodo ministri treh držav do tega dne neuradno posvetovali med seboj.

Opazovalci trdijo, da izraža silnočnje skupno poročilo precejšnja navzkrižja v stališčih Grčije in Turčije glede rešitve tega problema. Britanski krogi ne skrivajo presenečenja sprčo ostrine, s katero je turški zastopnik Fatin Rustu Zorlu brnil turško tezo ter nastopil proti sleherni kompromisni rešitvi. Pričakujejo, da bo Macmillan skušal prilagoditi grško in turško stališče ter najti kompromis, ki bi varoval koristi Velike Britanije in zahodne zveze. Macmillan bo danes imel zaseben razgovor z Zorlujem na kosilu, ki ga bo njemu na čast priredil turški odpravnik poslov v Londonu.

Britanski predsednik vlade Eden je za ponedeljek sklical sejo vlade. Na seji bodo verjetno pregledali dosedanje uspehe londonskih razgovorov o Cipru. Navzok bo tudi minister za kolonije Lennox-Boyd, ki se bo v nedeljo vrnil iz Singapurja.

Večina atenskih časopisov napoveduje zotov neuspeh konference o Cipru. Vladna glasila menijo, da je »težka borba negotovna in da jo bo mogoče dobiti samo ob podpori OZN. Neuradni komentatorji pa svetujejo, naj bi atenska vlada skrajšala razgovore v Londonu in se pripravila za borbo pred vrhovnim mednarodnim forumom, ki se bo zbral 20. septembra«. Casopisi zaskrbljeno trdijo, da »nekakšno dobrohotnost hudo škoduje prijateljstvu med Grčijo in Turčijo ter enotnosti zahodne zveze«.

Atenski politični krogi pa ne izključujejo možnosti za pomirjenje v okviru predloga, za katerega je dala pobudo Velika Britanija in ki bi imel oblika trojnega sporazuma, ki bi ciprskemu narodu priznaval pravico

Svetovalec za »zveze med Vzhodom in Zahodom«

Washington, 2. sept. (AFP) Kakor piše »Wallstreet Journal«, namerava predsednik Eisenhower določiti posebnega svetovalca za »zveze med Vzhodom in Zahodom«. Leta bo imenovan pred konferenco ministrov za zunanje zadeve štirih velesil v Zenevi.

Naloga posebnega svetovalca Bele hiše bi bila, da bi povezal delovanje raznih vladnih ustanov glede kulturne in gospodarske zamenjave ter za-menjave osebnosti med ZDA in vzhodnoevropskimi državami.

Kakor piše časopis, bo za to mesto verjetno določen William Jackson, bivši pomočnik ravnatelja »Central Intelligence Agency« (ameriške veščevalne službe).

PO JAPONSKO-AMERIŠKIH POGAJANJH

Nobenih stvarnih uspehov

Šigemicu, ki je bil sprejet brez primernih časti, ni dosegel rešitve niti enega izmed tekočih vprašanj — »Asahia«: Prevzel je obveznosti, ki segajo preko njegovih pooblastil in ustave...

WASHINGTON, 2. sept. (Tanjug) Kakor poročajo iz krogov, ki so blizu ameriškem ministru za zunanje zadeve, odhaja japonski minister za zunanje zadeve Šigemicu iz ZDA brez pričakovanih stvarnih uspehov. Šigemicu ni dosegel ugodne rešitve niti v enem izmed številnih vprašanj, ki jih je bil napovedal pred začetkom uradnih razgovorov. Tako je ostalo nerešeno vprašanje o ameriški pomoči Japonski, zmanjšanju okupacijskih stroškov, vprašanje izpustitve japonskih vojnih zločincev ter trgovine s Kitajsko in Sovjetsko zvezo.

Kakor piše večina ameriških časopisov, so Šigemicu sprejeli kot zastopnika zasedene države, katerega niti Dulles ni čakal v Washingtonu in kateremu so med bivanjem v ZDA javno rekli, da je bil do nedavnega tudi sam vojni zločinec. Kot edini morebitni uspeh Šigemicu lahko računata na soglasnost ZDA, da se Japonska oboroži, čeprav tudi tu ni soglasja glede

in gospodarski nestabilnosti japonske vlade.

Na Japonskem so sprejeli sporočilo o japonsko-ameriških razgovorih in vojaških obveznostih, ki jih je prevzel Šigemicu, z nezadovoljstvom in zaskrbljenostjo. Casopis »Asahia« napada Šigemicu, da ker je prevzel obveznost, da bo Japonska sodelovala pri obrambi tako širokega področja kot je zahodni Pacifik. Drugi časopisi pa izražajo obžalovanje, ker ZDA priporočajo Japonski ustanovitve vojaških sil do 350.000 mož, hkrati pa zavračajo japonski zahtevo po vrnitvi otokov Riu Kiu. Obžalujejo tudi, da se Šigemicu ni posrečilo doseči, da bi ameriška vlada odobrila novo japonsko zunanjo politiko.

Številna japonskih oboroženih sil in je to vprašanje odvisno od spremembe japonske ustave, za kar pa v japonskem parlamentu ni dvetretjinske večine.

Poznavalci ameriške politike pripisujejo tek izid nezaupanja ZDA do Japonske kot večerajšnjega sovražnika in bojzorni pred njeno konkurenco na vseh področjih, posebno pa vojaški

Težke borbe Lackovega odreda

KULTURNI RAZGLEDI NASTOP VELESIL

Ob odkritju spomenika padlim partizanom na Pernicah

V začetku marca 1945, ko je še v senci toplo debelo snežno odejo, je operiral od Slovenskih Goric, do vzhodja Pohorja preko člega Kozjaka pa vse do Koralnih alp v Avstriji: Lackov odred. Marsikateri borec je bil tedaj za mislijo pri svojih in si želel skorajšnjega svidenja. Toda to je bilo le v mislih. Vsak borec Lackovega odreda se je zavedal, da je do svojcev, do doma vendarle zelo daleč. Do ravnin Dravskega polja, preko nizkih slovenjgorskih gričev, ob že-

Vodja obveščevalnega centra Lackovega odreda, bolničarka Vera in borika Majda, ranjena pred Soboto

urni smeli borbi pregnala sovražnika, ki je pustil na bojišču tri mrtve. Padla sta tudi dva borce Lackovega odreda, enega pa so Nemci ujeli. Ta je bil pozneje izredno usoden za II. bataljon.

Štiri ure po prvem napadu je prišlo na 90 gestapovcev in policistov iz Dravograda, oboroženih večinoma s avtomatičnim orožjem, skrivaj v bližino taborišča, kamor jih je verjetno pripeljal tisti, ki so ga v prejšnji borbi ujeli. Kolona se je zvr-

stila v strelce in napadla bataljo od Pragerskega, od Wildona do Pesnice, od Mošnjakcev do Središča in od Ormoža do Radgone. Vendar so gestapovci in policajci kljub izgubam drveli naprej. Tovašič, ki so bili v zasedi, so svojo nalogo častno izvršili, saj so se borili do zadnjega. Podobna usoda je doletela tudi kuharje in kurirje, ki so se umikali pred napadalci. Ostali borci II. bataljona so se posrditi borbi umaknili. Rezultat te borbe je bil: 13 padlih partizanov, na nemški strani pa je bilo sedem mrtvih ter več ranjenih. Med temi je bil baže tudi šef Gestapa iz Dravograda.

S skrbjo smo takoj poslali proti Pernicam močno patro-lujo, da vzpostaviti stik z II. bataljonom in se zneni za javko, na kateri naj bi se združili celotni odred.

4. marca je šel štab odreda skupaj s I. bataljonom na juž-novzhodno pobočje Mittelgraja. Nismo se dobro postavili zasede, in si ogledali položaje, že smo slišali daleč od nas nekaj strel-lov, kmalu pa so nam javili iz zasede, da se približuje po naš-ji sledi iz včerajšnjega taboriš-ča močna nemška kolona. Isto-časno smo opazili iz smeri Go-seke v zraku signalne rakete. Ni bilo mnogo časa za razmišljanje. Hitro smo lahko ugotovili, da se bliža sovražnik s treh strani. Vedeli smo tudi, da ima sovraž-nik močne enote - taki bližini, da so lahko v dveh, največ treh urah pred nami. Zato smo morali zasedi dobro položaje. Tako smo preselili ranjence in kuhinjo v opek pas gorda, ki je bil nad hišami v katerih smo se pred nekaj urami nastanili. Opa-žovalci, ki so imeli razgled proti staremu taborišču, so videli, kako sta se pred grebe-

nom naših zapuščenih položajev združili dve nemški koloni. Ena izmed teh kolon je v kraju Hones tudi ubila zaradi izdaje enega našega obveščevalca, dru-gega pa ujela. Posledica te iz-daje je bila, da so Nemci po-slali svoje sile v smeri, kjer bi se morala obveščevalca vratači k odredu. Ko sta se obe koloni združili in nadaljevali pot proti našim položajem, je zavladovala gozdu grobna tišina. Vsi borci I. bataljona in štab odreda so uperili oči in orožje v tisto smer, iz katere se je bližal sovražnik. Seveda smo se zavarovali tudi proti morebitnemu iznenadanju iz za hrbta. Nemška kolona je preiskala hiše, nato pa se je za-čela oddaljevati od položajev. Proti večeru smo se spet naseli-li v hiše, iz katerih smo se prej umaknili in ostali v njih do na-slednjega večera. Tudi ta dva večera, kot več prejšnjih, smo čakali zavezniško letalo, ki bi nam moralo prinesiti prepotreb-no strelivo.

Drugi bataljon je po borbi, ki ji je imel 3. marca na Koz-jem vrhu, napadel naslednjega dne ponoči novodošlo nemško enoto, ki je prišla tega dne na Mlake in se provizorično naseli-la v šolo. Borci tega bataljona so v jurišu pregnali sovražnika in šolo zažgali.

V noči od 5. na 6. marec je prišel štab odreda skupaj s I. bataljonom na nove položaje pri Sv. Lenartu in se nastanil v tamkajšnji gostilni ter sosednjih hišah. Proti jutru je prisel tja še II. bataljon. Ko smo se v zgodnjih jutranjih urah pozira-li v borci in funkcionarji II. bataljona in se pogovorili o naj-novejših borbah zadnjih dni, smo na naše začudenje, po opa-žorilu obveščevalca zagledali, da je nedaleč od nas m.čno utr-jena nemška p-stojanka, obda-va s bunkerji. Kmalu smo ugo-tovili, da gre za Soboto, ki je bila oddaljena le dobrih tisoč metrov zračne linije. Posadke te postojanke se nismo bali, smo pa kljub temu bili v strogi pripravljenosti, ker bi lahko po-sadka vsak čas obvestila ostale nemške enote, da smo v bližini.

Ponoči smo se umaknili na Mlake v bližini bivše jugoslo-viansko-avstrijske meje, nekaj težkih ranjencev pa smo spravi-li v varna skrivališča, od kateri smo jih nameravali pozneje prenesti v bolnišnico.

Cim se je zjutraj dvignila me-gla, smo opazili, kako se pomika po grapi iz Sobote proti Mlakam dolga kolona. Kmalu po dvanaj-sti uri pa je iznenada zaropotalo nad nami avtomatično orožje. Takoj smo si bili na jasnem, da se je vnela borba na položajih II. bataljona, ki je taborni do-brih 500 metrov nad I. bataljo-

Patrolja Lackovega odreda

Kmalu po deveti uri nas je opo-zorilo opazovalec, da se bliža naj-miš postojankam skupina tri-najstih mož, obelčenih v bele halje, in s sankami v sredini. Predvidevali smo, da vozijo na njih strelivo.

V največji tišini smo šli na položaje in pričakovali to nemško kolono. Vedno bolj nestru-pno nam je utripalo srce, živci pa so delali neizmerno naglo. To grobno tišino je prekinil rafal iz šarca v zasedi, ki je podrl sovra-žno izvidnico. Kmalu nato je bilo spet slišati krajše rafale in posamezne strele ter eksplozije ročnih bomb. Izkuseni policajci, ki so bili v koloni, so se umaknili v cestno zaseko. Teško jim je bilo priti do živca, ker smo jih mogli pregnati: iz iz nep-sredne bližine. Izenada smo se pojavili iznad zaseke in jih na-

dom. Položajem II. bataljona se je približala kolona 90 SS-ovcev in Wehrmannov iz Mute. Megla jim je omogočila, da so se pri-bližali robu hiše, v katerem je bil štab II. bataljona. Ko je stražar začel prvi streljati na SS-ovce, so bili le-ž je priprav-ljeni in so napadli hišo. V tej borbi je padlo več bivših bor-čev slavne XIV. divizije. Med temi je bil tudi priljubljen ko-mandant II. bataljona Bregar Jože-Ciril. Po težki borbi se je odred umaknil.

Tem borcev, ki so padli v teh bojih in niso bili deležni tistega skromnega, toda veličastnega partizanskega pogreba, s pesmi-nji: Kot žrtve ste padli za nas... bo odkrila Organizacija ZB v Muti 4. septembra veličastni spomenik na Pernicah.

Jože Smeh

Benečke, 29. avgusta. Včeraj je bilo naše poglavito opravilo še zmeraj v zvezi s predstavo in uspehom »Trenutkov odločitve«: napenjali smo oči in ušesa, da bi čim zanesljiveje ugotovili, kako sta mednarodno občinstvo in kritika sprejela naš film. Izjave posameznikov so bile zelo ugodne in nekateri ugledni filmski kritiki in novinarji so izražali željo, da bi si ga v času festivala lahko še enkrat ogledali. Italijansko časopisje je pisalo o »Trenutkih odločitve« razmeroma zelo ob-jeektivno. Ni spregledalo njego-vih slabosti, hkrati pa je ugotovi-lo, da je film zanimiv, čisto večanski, da ga odlikuje živ-hen tempo, da je fotografija dobra, zlasti pa hvale igralce, ki so odlično pripomogli k temu, da film ni zdrsnil na pre-več komercialno raven. Naj-važnejše pa je vendarle dej-stvo, da se filmu odpira pot na mednarodni trg. Pri direktorju Triglava filma tovarišu Tumi so se že oglašili italijanski in juž-nomeriški interesi za ugodni-pomudbami. (Za prej so bili »Trenutki odločitve« sin-hronizirani v nemščini.)

Medtem pa smo že doživeli dva filmska dogodka, ki ju ni-kakor ne smemo prezreti: prvi nastop Amerikanov in Rusov.

Zvečer po naši predstavi je bil na sporedu ameriški film »Lov na tatu« produkcije Par-mount. Režiser: Alfred Hitch-cock, scenarij: Michael Hayes, glavni igralci: Cary Grant, Grace Kelly, Charles Vanel, Jessie Royce Landis, Brigitte Auber. Bleseteča napeta zgodba se dogaja na blesteči Azurni obali. Glavna oseba je bivši »slavni« tat, ki je pustil svoj poklic in se »umaknil« v svo-jo luksuzno vilo. Ob no-vih drznih tativnih policija ta-ko je pomislil nanj, toda Robie ji uide in sklene, da bo sam po-skal pravega tatar tako do-kazal svojo nedolžnost. Vmes spozna neizmerno bogato in ču-dnaško Američanko ter njeno o-čarljivo hčer. Zapletljivi so kar se da razburljivi, toda o-koncu ni treba dvomiti: Robie razkrinka tatu, svojega dvoilič-nega prijatelja, in prepriča ameriško letopisno, da je junak in poštenjak, ki je resnično vreden ljubezni. Treba je reči, da je scenarij brezhiben, da so dialogi duhoviti in brezhibni, da je režija mojstrska in brezhibna, da so igralci imenitni in brezhibni, in če pristojeno k temu še viza-vision in tehni-color-n, kaj bi le še hoteli od enega samega filma! Ni dvoma, da bo obredel ves svet in pože-l na kupe hvale in denarja. Pov-sod bo puštal za seboj množi-ce zadovoljnih in vrdih gle-dalcev, kakor so bili zadovoljni in vedri gledalci v filmski palači na Lidu. In vendar se na primer aplavz ni mogel pri-merjati za aplavzom, katerega so bili deležni »Trenutki odločit-ve«. Težko, da bi bil to izraz pristranske simpatije. — In vendar je o »Lovu na tatu« za-pisal neki italijanski poročeval-ec: »Ni naša stvar, da bi sidi-li o tem, ali spadajo taki filmi na festival umetniškega filma.«

Sinoči pa je bil na sporedu prvi sovjetski film »Skržate« (aluzija na znano basen) Pro-dukcija: Mosfilm. snov: po no-vele Antona Pavloviča Čehova, scenarij: S. Samsonov, režija: S. Samsonov, glavni igralci: L. Zalikovskaja, S. Bondarčuk, V.

Družnikov, V. Teterin. Kratka vsebina znane novele oziroma filma je naslednja: zdravnik Dimov je ves predan svojim zna-čnosti, v kateri po pravici ve-levja za dragocene delavca, v zasebnem, družinskem življe-nju pa je pohleven čudak, za-smehovan od številnih prijate-ljev in znancev svoje žene. Kajti ta se vsa »razdaja« za u-metnost, se sama poskuša v pesnikovanju, slikanju in glas-bi ter zbira okrog sebe vse do-segajne modne velikane umet-niškega in kulturnega sveta. Za vso to njeno umetnostno prizadevanostjo pa se v bistvu skriva le ničeva ničemurnost in častihlepnost. Pri vsem tem živi s svojim možem v navidez srečnem zakonu, dokler ne spo-zna mladega slikarja, kateremu se obeta blesteča umetniška ka-riera. zaljublje se vanj in odide z njim »slikati na Volgo, toda slikar se je kmalu naveličal. Ona pa se mu noče odreči in v nekem histeričnem izbruhu ne-vede izda svoje razmerje možu. Toda zdravnik prenese udarec z mladostjo moža, ki ve, da so na svetu večje in pomembne-še stvari mimo takolimenova-ne sreče. Se bolj se zaklopi v svoje delo in nazadnje žrtvuje

tudi zanj svoje življenje, ko re-šuje nekega bolelega fantiča in se pri tem sam okuži. Ob nje-govi smrtni postelji žena spo-zna, kako »veliki« in slaven člo-vek je pravzaprav bil, toda te-daj je že prepozno... Prava če-hovljanska zgodba, žaostna, mir-na in vsakdanja. Filmu se po-zna, da je mladi režiser Samso-nov čutil globoko spoštovanje do velikega pisca. Pozna se mu to v dobrem in slabem smislu. V dobrem, ker je film vseskozi resno delo in posnet s tenkim občutkom za umetniški detalj, ki ga je Čehov izbrusil do to-likšnega mojstrstva, in v sla-bem, ker je bil režiser tako re-koč kar preveč previden v bo-jazni, da ne bi šel v pomenilj-vo: posameznih prizorov mi-mo ali dalje od literarne pred-loge. Odtod nekateri zelo sta-tični kadri in sekvence, nekate-ri okorni prehodi med njimi, odtod njihov ritem, ki je pone-kod malo filmski. Režiserjevimi diskretnimi intencijami so v ce-loti sledili tudi igralci in ustva-rili v glavnem solidne like. Pri-merno izstopa osrednja ženska vloga L. Zalikovskaja. Film je posnet v barvah sovcov in fo-tografija je poglavje zase: oči-to-no jo je inspiriral rusko sli-karstvo iz zadnjih desetletij prejšnjega stoletja in posamez-ni prizori so prave mojstrovine v tem prizadevanju po likovno »avtentični« mizansceni. »Skr-žate« je torej vsej upoštevanja vredno filmsko delo, pa tudi značilno za sodobno sovjetsko kinematografijo, ki zelo rada sega po snoveh iz klasične rus-ke literature. Občinstvo je na-gradilo mladega režiserja z gromkim plajznanjem.

Prvi nastop obeh političnih in filmskih velesil je torej za nami. Pokazali sta, da razpolo-gata z vsemi sredstvi, ki so po-trebne za dober film, a tudi ne dosti več; pokazali nista nič ta-kega, kar bi resnično in nepo-sredno vznemirjalo ali zado-vljevalo živga sodobnega člove-ka... In kaj je sicer novega na Lidu? Oh, mnogo in nič. Dru-žabno in poslovno življenje po-lje po vseh svojih številnih ži-lah, čeprav se nekateri prito-žujejo, da je nekam malo sen-zacij in da se festivalski diren-daj noče prav razmahniti. Da, prvi vzbuh umetnega ognja se je nekoliko polegel in zdaj te-če vse že tako rekoč samo od sebe. In tedaj je tu tudi še takih premorov, ko se človeku lahko prikrade v srce kakšna domotožna misel...

Vir.

»Mladost v boju«
Tik pred izidom je knjiga »MLADOST V BOJU«. To je prvo lovcarsko delo pri nas, ki v lepi besedi dokumentira govori o delu enega najmočnejših mladinskih aktivov med Narodnosvo-bodilno borbo v Ljubljani.

»MLADOST V BOJU« opisuje ustanovitev mladinskega aktiv-a v bistven Učiteljskem domu v letu 1941. Opisuje kako je preko 190 članov tega aktiv-a izvrševalo naj-reznejše akcije od razorožitve okupatorskih vojakov in rezanje kablov do napisnih in listkovnih akcij.

»MLADOST V BOJU« opisuje kako so člani tega aktiv-a študi-rali in se ideološko in vojaško izobraževali, da so se tako pri-kapljali za dobre partizane.

»MLADOST V BOJU« opisuje kako so okupatorji del teh mladičev mučili, jih internirali in zaprli.

»MLADOST V BOJU« opisuje kako je 93 mladincev, članov te-ga aktiv-a odšlo v partizane, mla-dincev, ki so padli v borbah z nemškimi, italijanskimi okupa-torji in domačimi izdajalci.

»MLADOST V BOJU« je za tisk pripravil Vladimir Kavčič, opre-mil pa Uroš Vagaja.

s filmSKEGA PLATNA

Arena pogumnih
Cetrli sovjetski film, ki ga gledamo v razmeroma kratkem razdobju, je prav tako barvni film. Arena pogumnih, ki so ga Rusi izdelali leta 1953, v tem ni-mu so skušali filmsko predstaviti svoje cirkuške in artistične moj-stre, toda žal moramo ugotoviti, v kolikor so cirkuške in artisti-čne točke res izredne in visoko kvalitetne, v toliko manj zanim- jih je znala posredovati kamera, ki je bila kot nalašč preudeno statična in mnogokrat tudi nedo-misljena. Lepo in prav je, da so si ustvarjalci tega filma zamislili posneti celovečerni cirkuški pro-gram kot tak, vendar bi moral prav pri filmskem posredovanju cirkuška veliko več misliti in ustvarjati filmsko. Vsega tega pa je žal kaj malo v tem filmu, ki bi utegnili zaradi nevarne iz-urjenosti, izvirnosti in vratolono-ričnosti sovjetskih umetnikov, ekvili-ristov in sploh cirkuških moj-strov postati res veliki cirkuški film in po kvalitetah, katerim

smo se čudili in strmeči ob njih zasenčiti ostale podobne cirkuš-ke filme kot največja predstav-ja sveta itd. Pri tem filmu moremo torej samo občudovati neverjet-no gibčnost in drznost sovjetskih cirkuških umetnikov, katerih po-samezne točke in nastopi skoraj-že pressegajo zmogljivosti člove-škega telesa in se si zdijo že fan-tastični. Tudi tehnično, kljub sta-tični kameri, ni film na najvišji vzhval, tako je »montaža«, kot moč-vo filmsko »razpisno sredstvo«, iz-koriščena minimalno in tudi bar-vo so dokaj medle in tehnično slabe. Vendar pa ostane eno dej-stvo: več kot dobro uro moreš gledati resnici in skoraj never-jetni cirkuški akrobacije, žongler-je, ekvilibriste, pisalce, tevdav-ce in artiste na trapezu, ki vse-kakor v posameznih točkah pre-segajo in nadkrijujejo daleč ve-rostropko in skoraj svetovno raven. To pa je tudi nekaj.

Film je nabavilo podjetje za iz-posojanje filmov Lovčev iz Crne gore. D. Z.

Štev. dom. in tujih gostov ne bi zadovoljevalo. Devizam se pa ne moremo odpovedati, če nočemo, po-ložaja ne samo domačega turista, temveč položaja našega delovne-ga človeka in potrošnika sploh, občutno poslabšati. Da pa turisti razmeroma poceni živijo pri nas, je vzrok v naših nizkih cenah živila. Te omogočajo, da tuji turist se pri nas ugodno živi, čeprav je cena penzionu pri nas približno ista kot v drugih državah. Tur-rist v drugih državah ima namreč mnogo več zdatkov pri kupova-nju in trošenju stvari, ki niso vključene v ceno penzionu. To dejstvo in ta ugodnost, da je življenje pri nas v primerjavi s turistovimi dohodki zelo poceni nasploh, privablja več tujcev. Pri nas so nekatere stvari mnogo ce-nješe kot v drugih državah. Te stvari pa pri nas ne morejo in ne smejo biti dražje zato, ker jih kupujejo in trošijo tudi naši ljud-je in zato te cene ne smejo pre-kerati finančni zmoglost naših ljudi.

Pač pa je velika pomanjkljivost naše turistične mreže v tem, da nudi svojim gostom vse premalo možnosti potrošiti svoj denar na druge stvari. Tujci gostijo premo-rosno na naše kvalitete: piljace, sadije, kavo, cigarete, na posebne užitke, ki si jih privoščijo itd. Seveda pa morajo turistična pod-jetja vse to ob ustreznih cenah tudi nuditi. V tem pogledu in še v enarskem drugem pa se da ob spodobnih ljudeh v našem turizmu marsikaj urediti in izboljšati. Nikakor pa se tega ne da doseči s poenostavljenjem tega važnega gospodarskega vprašanja, kar po-lev vsega še škodljivo vpliva na bralca, ga zavaja stran od resni-ce, mu znanjajsko umsko otzoro-je in ga nanašja k iskanju vzrokov raznim slabostim tam, oziroma na nračin, ki vodi v stepto uloco.

pisma uredništvu

Kako je s preskrbo sladkorjem?
Ze nekaj časa je poteklo, odkar je pri nas v Lidu nastalo ne-godovanje zaradi naredne pre-kerbe s sladkorjem.

Nekako pred desetimi dnevi pa smo z zadovoljstvom brali v našem dnevnem časopisu, da so ponovno prispelle večje količine sladkorja. Kljub temu pa, da je Reka komaj 90 kilometrov od-daljena od našega mesta, smo pripadajoči del te pošiljke prejeli komaj minul soboto, to je 27. avgusta in sicer le 3.000 kg za celotno prebivalstvo idrijske občine 4 za vse obstoječe men-ze. Nuno se človek vpraša, ali naj ta količina zadostuje za tu-darsko področje, ko ima najmanj tisoč rudarjev v jami in toplini-ki opekstva z raznimi, zdavstvi-zebo škodljivimi plini. Mnenja sem, da tako mala količina slad-korja nikakor ne zadostuje niti za potrebe rudarjev, ki nosijo s seboj v rovu kavo za malico. Vi-na ak žganja pa rudar ne more nositi v jama, saj je vsako sekun-do v nevarnosti.

Pri vsej tej delitvi sladkorja dobiva človek vtis, da tu nekaj ni v redu. Kako je vendar to, da nekateri izletniki v obmoirskih letalih dobijo po trgovinah, in to brez težav, dvojni sladkor, med-tem ko smo bič tu primorani de-liti sladkor že dvakrat po 400 gramov na osebo.

Želja bi, da se v bodoče ne bi več dogajale take pomanjklj-

Še enkrat o cenah v turizmu

Pisec D. B. je v predzadnji šte-vilki »T« objavil članek o raz-mezu med cenami v turizmu, ki predvsem na Lidu. Nedvomno je, da nekateri pripombe, ki jih piše v svojem članku navaja, dr-že in da je pri tem imel najbolj-ši namen prispevati svoj obituz za odpravo nekaterih povesem ne-potrebnih pomanjkljivosti.

Pač pa se ekonomsko misleč človek ne more strinjati s pogle-di in razlagami pisca v tistem delu članka, ki nosi naslov »de-nar in da bi vse državožene za-dovoljili v enaki meri«.

Ferdo Vidmar, Idrja Kosovelova ulica 2.

ustrezno vsoto dinarjev, mora pa za nakup tujih knjig plačevati nemško marko po 900 dinarjev, dolar po 3000 din, dejansko poleg drugih posredov s tem plačuje bivanje tujih gostov v naših ho-telih.

Prav tako posredno plačuje tu-di domači potrošnik, ki mora za razne potrošne dobrine, vvožene iz inozemstva in plačane z deviz-ami, ki so kupljene po pravih obračunskih tečajih, plačati ustrezno visoke dinarske zneske.

In nazadnje pisec zaključuje s sledečim: »Včasih je država dajala regres za letovanje domačih gos-tov, ko cene še niso bile tako visoke, danes pa posredno doma-čini, ki zaradi visokih cen osta-ju doma, regresirajo bivanje tujih turistov.«

Dejstvo je, da gostinska podjet-ja prejemajo d-vozinno razliko. S tem stvar pa seveda ni rečeno, da so stvari tudi v resnici take, kot jih prikazuje pisec.

Dejstva, da podjetja preje-majo devizno razliko pri gostih, ki plačujejo z avsteriji, pisec sklepa, da hoteli kljub povšanju cen, niso spremenili cen za sku-pelne turistov zaradi tega, ker z devizno razliko prejmejo precej več, kot pa jih oskrba stane. Pi-sec pri svoji trditvi gotovo ni upošteval tega, da turistična pod-jetja ne morejo poljubno med le-tom premenjati cen, saj so bile cen, in osnovi v tej sezoni veljavni cen sklenjene tudi pogodbe. Do-ložanje cen turističnim uslugam pa ni stvar vsakega posameznika

po urad. tečaju morala bo moral sestavni del te splošne politike in niti turizem, niti devizna politika nista sama sebi namen, »ampak le sredstvo za dosego doičnih in vnaprej postavljenih gospodarskih ciljev.«

Take zveze med tujim turiz-mom, devizno razliko in prostu prodajo deviz, kot jih odkriva pi-sec, so povsem poljubne in samo-voljne. Tako zvezo o postrednem regresiranju bi pisec lahko ugo-tovil tudi pri drugih stvareh. Ne ustvarja deviz samo turizem, temveč še cela vrsta gospodarskih panog, ki te devize prodajajo na prostem trgu itd. Ali pa če je nekdo prejel dolarski ček iz Ame-rike, je banka zamenjala te do-larske tudi po višjem tečaju 600 din za dolar. Kdo je pa v tem primeru posredno regresiral? Ta-ke, za lase privlečene posledice zveze, seveda stvari prav nič ne pojasnijo.

Pisec omenja tudi regres, ki ga je svoj čas dajala država za le-tovanja domačih gostov. Ukinitve tega regresa je zahteval naš splošni gospodarski razvoj. Ti re-gresi pa v tistem času niso bili edini. Država je takrat regresira-la še marsikaj drugega in tudi danes še regresira na primer kmetijske stroje, gnojila, škrop-va itd. Dajanje regresov pa je vedno znak, da gre za posebne stimulativne gospodarske ukrepe, ki jih ni moč drugače rešiti in izvesti. Dalje takrat ni bilo do-volj za obstoječe kapacitete, niti tujih, niti domačih turistov. Če takrat ne bi bilo regresov, bi ti-soče gostinskih delavcev ostalo brez dela in zaslužka. Takrat je regrese zahtevala naša splošna gospodarska situacija in ti situ-aciji je bil prilagojen tudi admi-nistrativni sistem v gospodarstvu. Danes pa ni mogoče več dajati regresov za letovanje, ker turi-istične kapacitete ob povečanem

ZA DOM IN DRUŽINO
ILUSTRIRANA BEVIJA
T O V A R ' S a

Indijanske zgodbe F. COOPRA

POSLEDNI MOHIKANEK Riše MIKI MUSTER

143. Rečeno, storjeno. Stezosledec je krenil s svojo...

146. Iz skrajne obupnega položaja jih je rešil odlo-

147. Le majhna skupina se ni pridružila paničnemu...

ŠE NEKAJ... S

Z razstrelivom nad ribe
V zadnjem času se zelo množijo ribiči, ki...

Kaj deš kaj znaš
Po kratkem premoru je spet izšel priljubljeni ugankarski list...

DNEVNE VESTI

Koledar
Sobota, 3. septembra: Darja
Kmetijska zadruga Brežice obveša vse kmetovalce in kupce...

GLEDALIŠČA

PICCOLO TEATRO IZ MILANA
eno prvih svetovnih gledališč, do gostovilo 15. in 16. septembra...

MESTNO GLEDALIŠČE

Gostovanje dramske družine iz Kamnika
Sobota, 3. sept. ob 20: E. Harris-M. Klopčič: »Molčeca usta, režiser K. G. Stane Potokar, član SNG.

GOSTOVANJE VESELIH MARIBORČANOV

na 1. mednarodni razstavi vin 3. in 4. septembra dnevno ob 19.30 in 21. uri...

UMRLI

Nenadoma nas je zapustila naša najboljša žena in mati
APOLONIA ZNIDAR
Do nedelje do 10 ure leži zašano na domu v Metelkovi ulici...

ZAHVALE

Vsem, ki ste spremlili našega nepozabnega očeta in deda
FRANCA KRASKOVICA
na njegovi zadnji poti, mu pokloni naši cvetja in sočustvovali s nami...

TURIST BIRO

TURIST BIRO obvešča, da bo prvi letni tabor (Oktober)...

RAZPISI

Komisija za razpis mest direktorjev in poslovođji pri OLO Celje razpisuje...

RAZPIS

Komisija za razpis direktorjev in poslovođji pri OLO Celje razpisuje...

RAZPIS

Rektorat Univerze v Ljubljani razpisuje delovno mesto pomočnika uslužbenca — kurirja...

OBVESTILA

VSEM UPRAVIČENEC OTRŠKIH DODATKOV
Nova uredba o otr. dodatkih, objavljenih v Uradni listi...

RADIO

SPORED ZA SOBOTO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.

RAZPIS

Komisija za razpis direktorjev in poslovođji pri OLO Celje razpisuje...

RAZPIS

Komisija za razpis direktorjev in poslovođji pri OLO Celje razpisuje...

RAZPIS

Rektorat Univerze v Ljubljani razpisuje delovno mesto pomočnika uslužbenca — kurirja...

OBVESTILA

VSEM UPRAVIČENEC OTRŠKIH DODATKOV
Nova uredba o otr. dodatkih, objavljenih v Uradni listi...

RADIO

SPORED ZA SOBOTO
Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.

MALI OGLASI

POZORILLO! Strankam, ki pišmenno prošijo za naslove oglasa...

KINO

»UNION«: franc. ital. film »Kri potopom«. Rednik: Predstava ob 18. in 20.30.

500

RAZNOEV VIN
EVROPSKIH DRŽAV
POKUSENI
Vinogradniki in kletarski stroji
Izkoristite priliko

Advertisement for wine featuring a bottle and text: 500 RAZNOEV VIN EVROPSKIH DRŽAV... POKUSENI Vinogradniki in kletarski stroji...

Kljub uspešnemu delu

ima celjska »Svoboda« še vedno premalo članov

Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« v Celju je v svojem delovanju pokazalo, da je izven začetnih organizacijskih težav. Lahko rečemo, da je celjska »Svoboda« s pestro vsebino svojega dela uspešno usmerjala kulturno prosvetno življenje velikega števila delovnih ljudi v mestu ob Savinji. In prav zaradi množičnega dela je bila izbira sil veliko večja; celjska »Svoboda« pa je zato svojo dejavnost uspešneje usmerjala v duhu socialističnega humanizma.

Prvi del dejavnosti celjske »Svobode« je izobraževalno delo. Knjižnice, predavanja, ideološki tečaj, in podobno so bili za celjsko Svobodo resen problem. Zato se je društvo lotilo reševanja teške naloge, kako najti način in obliko dela, ki bi ustrezala potrebam in željam delovnega človeka, njegovi razgledanosti in znanju ter na koncu tudi prostorom, ki jih je »Svoboda« imela na razpolago. Prvi korak naprej na tem področju je bil načrt izobraževalnega dela, pri katerem so sodelovali mnogi delavci, pa tudi predavatelji. Tako je celjska »Svoboda« v minulem razdobju pripravila dva ideološka tečaja, ki ju je obiskovalo 58 članov, od tega kar 38 delavcev. Ta uspeh pa je pokazal na bodoče naloge. Društvo ima v načrtu pripraviti razstavno knjigo, s katero računajo povečati zanimanje za branje.

Tudi v kulturno-umetniški dejavnosti je društvo doseglo lepe uspehe. Zato so najbolj zgovorne priče mnoge kvalitetne prireditve zlasti pevcev in pevke. Samostojni nastopi, kakor tudi sodelovanje pri raznih proslavah in podobno, so rezultat marljivega dela članov. Ne bo odveč, če ugotovimo, da je imel

moški pevski zbor celjske »Svobode« v letošnjem letu 54 nastopov, a ženski 24 nastopov. V počastitev desete obletnice osvoboditve je bilo v celjski »Svobodi« storjeno precej pomembno delo. Združena sta bila namreč pevski zbor celjske »Svobode« in »Svobode« iz Zelenzarskih Štor. Tako je 54 članski moški pevski zbor opravil v minulih dnevih uspešno 7-dnevno turnejo po Hrvaški in Bosni. Na svoji poti so pevci celjske »Svobode« obiskali vsa večja delavska središča, kot so Sisak, Banja Luka, Jajce, Travnik, Zenica in Tuzla. Zbor je imel 8 uspešnih koncertov. Čeprav je bilo to naporno delo, so kritiki in poslušalci zbor povsod zelo ugodno sprejeli. To gostovanje pa je bilo tudi uspeh stik s kolektivni bratskih republik Delovni kolektivi so celjske in štorške pevce sprejemali povsod s takšnimi simpatijami, da bodo ti dnevi ostali vsem udeležencem turneje v nepozabnem spominu.

Delo dramskega krožka je doseglo minimalne uspehe, za kar leži krivdica v pomanjkanju prostorov. Ne glede na vse objektivne okoliščine pa bo tudi v Celju treba misliti na gradnjo doma »Svobode«, na gradnjo

kulturnega doma, v katerem bodo vsi odseki »Svobode« razvijali uspešne svoje načrte. Kljub pomanjkanju prostorov je dramska sekcija celjske Svobode pripravila dve predstavi, odsek Zagrad-Pečovnik pa štiri.

Na področju splošnega izobraževanja bi društvo prav gotovo doseglo še večje uspehe, če bi lanska poplava ne uničila bogate knjižnice. S težkimi napori je bila knjižnica obnovljena. Tako je danes v njej okoli 4000 knjig, ki jih prebira 380 čitateljev.

Vsi ti in še mnogi drugi uspehi kažejo na veliko aktivnost celjske »Svobode«. Ti uspehi pa hkrati odkrivajo še drugo stran, ki pa je precej boleča. Namreč »Svoboda« je še vedno premalo članov, da bi zajela v svoje vrste pretežni del celjskega delavstva. Če vemo, da je v Celju 15 tovarn, v katerih je zaposlenih nad 16.000 delavcev, potem nam številu 1010 članov »Svobode« v Celju pade, da je še veliko število delavcev izven prosvetnega in izobraževalnega dela. Zboljšati to stanje pa ni samo naloga »Svobode«, marveč vseh organizacij, tako pri delovnih kolektivih, kakor tudi na terenu.

MARIBOR

Sobota, 3. septembra
Dežurna lekarna: »Melje«, Meljska c. 2.
KINO
PTUJ: Jugoslav. film »Ešalon dr. M.«.
MURSKA SOBOTA: amer. kovbojski film »Zenske prihajajo«.
RADIO MARIBOR
5-8. Prenos poreda Radia Ljubljana, 8-10. Domača poročila in objave, 8.10-9.30 Slovenske narodne pesmi v priredbi J. Zirovnika poje Mariborski vokalni kvintet, 12-13. Prenos poreda Radia Ljubljana.

Huda toča v Prekmurju

V torek med 22. in 22.30 uro je Prekmurju tretjič v letošnjem letu opustošila toča, ki je padala med močnim nalivom in neurjem. Vihar je odkrival strehe stanovanjskih in gospodarskih poslopj ter ruval drevesa. Toča je najbolj prizadela Dolnje in Srednje Petajnce ter Rankovce, kjer je upoštošla ajdo, koruzo, proso, bravnje, sadje in uničila jerebice. Občutno so prizadeli tudi kraji Borceci, Krajna, Gederovci, Murski Petrijanci, Skakovci, Strukovci, Sodišinci, Vanča vas in nekateri drugi, kjer je toča uničila 40 do 70 odst. prideika. Zalosten je pogled na gola in polomljena stebila koruze in na opuščeno njivo, kjer so pred točo bujno uspevale razne kmetijske kulture.

V sredo dopoldne je obiskal prizadete kraje predsednik OZZ za Pomurje Tone Truden s skupino kmetijskih strokovnjakov ter se zanimal za obseg škode. Po prvi oceni kmetijskih strokovnjakov je škoda za okrog 80 milijonov dinarjev.

L. L.

IZ VČERAJSNJE DRUGE IZDAJE

Komunike o jugoslovansko-sovjetskih gospodarskih pogajanjih

Od 23. avgusta do 1. septembra letos so bili v Moskvi razgovori med gospodarsko delegacijo FLRJ in gospodarsko delegacijo sovjetske vlade. Med razgovori so proučevali vprašanja blagovne izmenjave in gospodarskega sodelovanja ter nekatere pogledje dolgoročnega sodelovanja med obema državama. Delegaciji sta se sporazumeli glede nadaljnjega razvijanja gospodarskega sodelovanja.

Med razgovori so posebno poudarili probleme v zvezi z blagovno izmenjavo, možnost dolgoročnih pogodb o dovozu izdelkov potrebnih obema državama in finančna kredita vprašanja. Pogajanja so tekla v duhu medsebojnega razumevanja in prizadevanja, da bi bilo gospodarsko sodelovanje obeh držav odraz obojestranskih gospodarskih interesov. Blagovna izmenjava med obema državama v prihodnjih treh letih bo znašala 70 milijonov dolarjev na leto v obeh smereh, vsaka stran pa bo storila vse ukrepe za razširitev izmenjave v prihodnjih letih. Sporazumeli so se, da bodo januarja 1956 s posebnim protokolom uredili izmenjavo za pri-

hodnje leto. Struktura blagovnih listov bo sestavljena v okviru oborožene trgovinskega sporazuma, ki je bil podpisan letos v Moskvi.

Sporazumeli so se tudi o dolgoročnih poskibah premoga za koksiranje, nafte in bombaža Jugoslaviji ter o pošiljanju boksa, svinca, tobaka in konoplje SZ.

Nadalje sta se obe delegaciji sporazumeli, da bo v bližnji prihodnosti podpisan sporazum o tehnični izmenjavi in izmenjavi izkušenj med FLRJ in SZ. Ta sporazum bo vključeval vprašanje licenc in tehnične dokumentacije v mehih predpisov, veljavnih v obeh državah. Za napredek takšnega sodelovanja so se sporazumeli o ustanovitvi posebnega fonda, v katerega bosta obe vladi dajali svoj prispevek v določenem sorazmerju.

Glede dolgoročnega sodelovanja sta se obe delegaciji sporazumeli, da bosta januarja 1956 sklenili kreditne aranžmaje o kreditu Jugoslaviji v znesku 54 milijonov dolarjev za nakup suro-

vin v SZ; ta kredit bo uporabljen v treh letih. Sklenjen je tudi sporazum o odobritvi kredita Jugoslaviji za plačilo projektantskih del, opreme in drugega materiala za tovarno azotnih gnojil z zmogljivostjo 220 tisoč ton na leto z ustrežno termoelektrarno, za tovarno superfosfata z letno zmogljivostjo 250 tisoč ton za tovarno žveplene kisline in rekonstrukcijo treh manjših rudnikov. Razpravljali so tudi o posojilu Jugoslaviji v znesku 30 milijonov dolarjev v devizah ali zlatu s tem, da ima Narodna banka FLRJ pravico izbrati to posojilo v dveh do treh letih.

Omenjeni kreditni sporazumi bodo veljali deset let, obrestna stopnja na bo znašala 2 odstotka.

Med razgovori sta obe delegaciji proučevali tudi možnosti kompenzacijskih investicijskih aranžmajev za druge industrijske objekte.

Prav tako sta obe delegaciji izmenjali stališča in mnenja o možnostih za sodelovanje na področju izkoriščanja nuklearne energije v mirnodobne namene.

PODJETJE ZA POPRAVILO VOZ IN STROJEV GORICA V NOVI GORICI, PRVOMAJSKA 25 sprejme takoj

DVA STROJNA TEHNIKA z večletno prakso za vodje oddelkov.

Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru. Stanovanje bo preskrbljeno. Pismene prošnje pošljite na upravo podjetja ali pa se zglasite osebno do 20. septembra 1955. Upravni odbor podjetja.

TOVARNA VIJKOV IN ŽEBLJEV »PLAMEN« KROPA

potrebuje za delo v mehanični in remontni delavnici večje število

visokokvalificiranih in kvalificiranih ključavničarjev in orodjarjev

Za podrobnejša pojasnila se obrnite pismeno, telefonično ali osebno na tajništvo podjetja. Stanovanje za samske preskrbljeno.

Sport

PRED IV. JUGOSLOVANSKO ALPSKO VOZNJO PO GORENJSKEM IN PRIMORSKEM

Okoli 80 tekmovalcev med njimi 30 avtov

V nedeljo ob šestih zjutraj se bo s startom na Bledu začela IV. jugoslovanska alpska vožnja po najlepših krajih Slovenije. Ta motoristična avtomobilistična prireditev je postala že po treh letih zelo popularna tudi v inozemstvu. Na I. jugoslovanski alpski vožnji so sodelovali vozači iz Anglije, Avstrije, Italije, Zahodne Nemčije, Švica, Trsta in Jugoslavije. V generalnem plasmanju so osvojili prva tri mesta Posarčan Alfred Bolz, Peter Goričnik iz Avstrije ter Drago Podbršek iz Ljubljane. Na II. vožnji je bila tuja udeležba nekoliko manjša. Na prva tri mesta so se vrstili Alejo Jovčan, Flankenhansen iz Zahodne Nemčije, Gerd Seibert iz Švica ter Rudolf Smoliner iz Avstrije. Na tretji prireditvi se vrste so vsa prva tri mesta zasedli Avstrijci, medtem ko je bila ekipni zmagovalci druga jugoslovanska ekipa.

Vse do lani je proga vodila od Bleda do Bohinjskega jezera in od tu po novi cesti na Rovtarič ter pod Dražgošami v Selško dolino, Podbrdo, Tolmin, Bovec in čez Vršič in skozi Kranjsko gorazaj na Bled. Prenekatere tekmovalci, zlasti iz tujine, so imeli to progo za preveč lahek sprehod. Pravi zaradi tega je bila to pot znatno podaljšana, in sicer na 37 km. Tekmovalci naj bodo jugoslovanske alpske vožnje bodo prevzeli za dodatek še vso Selško dolino do Skofje Loke, dalje Počjanjsko dolino ter se bodo po ostrih serpentinah spustili v Idrijo, od

ondop pa povzpeli na Crni vrh in Col ter je spustili v Ajdovščino. Iz Ajdovščine bo vodila pot v Rožno dolino pri Solkanu, za Kojančevico v Novo Gorico in nato naprej ob Soči nazavsoj skozi Most ob Soči in Tolmin po že znani poti čez Vršič.

Letošnja alpska vožnja bo v velikem delu Slovenije vzbudila pozornost za motorizacijo. Ta avtomoto prireditve ne bo dirka, kakršne smo vajeni gledati sicer, marveč predvsem prireditve vožnje tako zaradi zamud ali prehitrega prihoda v posamezne kraje in tudi zaradi okvar na vozilu. Vozači, ki si bodo nabrali najmanj kazenskih točk, bodo zmagovalci svoje skupine. Slabe strani svoje vožnje bodo vozači lahko zmanjšali z dobrim uspehom pri hitrostni

»OKROG BLEJSKEGA JEZERA«

Ze nekaj let sem prireja Kolestarska zveza Slovenije v tem času zanimiva tekmovalna kolestarska ekipa okrog Blejskega jezera. Po samoznani moštva sestavljeni iz petih dirkačev, morajo prago okrog jezera prevoziti šestnajstkrat v skupni dolžini 100 km. Letošnje dirke okrog jezera na Bledu bodo jutri, 4. t. m. z začetkom ob 9. uri izprid hotela Park.

Pripravljenih je že do zdaj več moštev raznih kolestarskih klubov. Kot stalni gostje pridejo tudi letos celovški kolestarji, ki so se vedno izkazali kot zelo borbeni. Razen njih bodo startali tudi Mariborčani, Koprčani, Goričani itd. Posebno pozornost vzbujajo vsa kolestarska moštva, ki so skoraj vselej tudi zmagovalci. Če jim slabo vreme ne prekriža računov.

Da bo tudi letos obisk gledalcev številen, je porok med drugim tudi hkratna ocenjevalna alpska vožnja, ki bo prav ta dan na Bledu. Tekmovalci bodo obiskovali naša sega gorenskega bisera obenem lahko prisostvovali tudi zanimivim kolestarskim borbam.

Kdo so najboljši keglačji na svetu?

Po sedem članov naše moške in ženske reprezentance v keglačju na asfaltnih stazah je skupaj z vodstvom odpotovala v Essen (Zahodna Nemčija), kjer se začne danes na novozgrajenem 44-steknem keglačju svetovno prvenstvo v keglačju. Teža prvenstva se bodo udeležile reprezentance naslednjih držav: Avstrije, Vzhodne in Zahodne Nemčije, Švica, CSR, Belgije, Danske, Švedske, Španije, Francije, Švice in Jugoslavije. Jugoslavija bo sodelovala samo v tekmovalstvu na stazah bowling in asfaltnih stazah.

Medtem, ko je naša reprezentanca v bowlingu že pred dnevi odpotovala v Essen in se bo tam pripravljala do pričetka tekmovalstva, je bila reprezentanca za keglačje na asfaltnih stazah v pripravi do odhoda v Ljubljano. Rezultati, ki so jih dosegli naši keglačji na svetovni pokali, dokazujejo, da se bo Jugoslavija tudi letos potegovala za prvo mesto v tekmovalstvu moških ekip in si bo stala pri tem, po dosedanjih rezultatih sodi, konkurirali je reprezentanci CSR in Zahodne Nemčije. V tekmovalstvu ženskih ekip pa vse kaže, da bo tekla glavna borba med Jugoslavijo in Avstrijo.

KVALIFIKACIJSKI TURNIR V WATERPOLU

Ljubljani ne gre najbolje

Zagreb, 2. sept. Od četrtka dalje igrajo v Zagrebu kvalifikacijski turnir za vstop v II. ligo v waterpolu, na katerem sodeluje 8 moštev. Po dosedanjih nepopolnih štirih krogih kaže za vstop v ligo najbolje naslednji štirim: Napredku, Poški, Severu in Poletu iz Sombora.

Prvak Slovenije Ljubljana je med dosedanjimi štirimi nastopi dvakrat zmagal in dvakrat izgubil. Slovenski prvaki v waterpolu bodo v oči odlično mnogo naučili, manjka jim še takšnega znanja. Od njegovih igralcev so do zdaj najbolj ugajali Marc, Marolt in Volkar.

SAVNJSKI ODOBKARSKI TURNIR

Jutri bo na igriščih Partizana Petovca v Celju in v Petrovcih savnjski obojkarški turnir za prehodni pokal, na katerega je priredilje povabili 11 obojkarških moštev. Turnir na bi postal tradicionalna vsakoletna prireditev Partizana Petovca in poudam prehodni pokal, umetniško delo mojstra A. Mišinskega, ki ga je prispeval Partizan Petrovca. Spričo velike razširjenosti odbora v Savnjski dolini, prikažejo kvaliteto, po kateri bosta tekmovalje, ki bo obenem veljalo kot okrožno prvenstvo partizanskih društev v obojki.

Turnir bo v okviru telesnogovornih prireditev Partizana Petovca in sektorskega televizijskega nastopa partizanskih društev iz celjske okolice.

NAMIZNI TENIS NAŠI NAJBLIŠI V OPATJI

Po 15-dnevnem treningu so se dnij v Kocevju izbrali najboljši namiznoteniški igralci — mladinci, ki nastopajo v teh dnevih na III. mednarodnem prvenstvu Jugoslavije v Opatiji. Treninga so se udeleževali Markovič, Vuković in Rambošek (Srijan), Crnjak, Franjič in Biščan (Hrvaška), Slovenci Teran in Česen iz Kranja, Zajc in Kern iz Ljubljane ter Prica iz Kocevja.

Končni vrstni red po izbrnem mitngu je bil takle: 1. Markovič, 5. Zmag, 2. Teran, 4. 3. Prica, 3. 4. Krbud (Hrvaška 2 in 5. Crnjak 1. V državni reprezentanci bodo igrali prvi štirje. Krbuda pa bi utegnil nadomestiti Javovič, ki je bil na treningu opravičeno odstopel.

Izbrno tekmovalje je pokazalo, da je slovenski namizni tenis zadnji čas lepo napredoval. Posebno Teran in Prica sta pustila za seboj vse druge mladince iz Hrvaške. Razred zase — bil Markovič, ki je zmagal v velikem slogu in dokazal, da je res najboljši mladinski izravec v državi. Trening je odlično vodil Teran, pa tudi ostala organizacija. Na koncu ostala organizacija. Na koncu ostala organizacija. Na koncu ostala organizacija.

Drevi ob 20. uri bo v Domu sindikatov na Miklošičevi cesti priteljski boksaški dvoboj med domačim Odredom in zelo dobro ekipo Maribora.

Domači ekipi vsi najboljši zastopniki ljubljanske boksa, med njimi Pavlič, Bitenc in Prešeren, bo ta prireditve vredna ogleda. Televizijski nastop bo 20. nedeljo so bile v Dolu pri Ljubljani v proslavo 10-letnice društva Partizana tekme v orodni telovadbi. Med člani je zmagal Miro Peterka pred Jožetom Peterko (oba Dolsko), tretji pa je bil Branko Moder iz Dola. Članice so se razvrstile takole: 1. Velepec, 2. Prošek, 3. Runtas — vse iz Dola. V vmesnih točkah so nastopile pionirke in pionirji z raznimi tremi in prostimi vajami.

Novosadska Velvodinja je v tekmi za pokal Jugoslavije premagala enajstoročno Novo Sada 5:0. Zaradi okvare na avtobusu v Conti kočarkarska ekipa Partizana ni prispela pravočasno na tekmo s Proleterjem v Zrenjanin, tako da sta sodnik in delegat po 15 minutnem čakalnju ustaknili da je ni na igrišču. Tekmovalna komisija zveze bo sklepa o tem, tili bo Partizan izgubil to tekmo z 0:20 ali pa bo odigrana pozneje. V nogometnem prvenstvu Anglije je včeraj Carlton premagal moštvo Sheffielda 3:2.

VINO!

Gostinska podjetja! Trgovska mreža! Nakup kvalitetnih in originalnih fruskoških, župskih ter drugih vrst vin iz Srbije, katere smo že vpejali. Vam izredno poceni in po ugodnih dobavnih pogojih posreduje »Agencija Slovenija« Ljubljana, Parmova cesta 33. Na razpolago imamo tudi yagonske količine bosanskih sliv za predelavo, poceni in po ugodnih dobavnih pogojih. Enako tudi vse vrste grozjda za predelavo. Kličite telefon Ljubljana 30-382. Zahtevajte vzorce!

Vabimo Vas na poskušnjo naših vin v paviljonu na I. mednarodni razstavi vin od 3.-11. sept. 1955

SLOVENIJA-VINO

LJUBLJANA FRANKOPANSKA 11

V času razstave bomo dne 9., 10. in 11. septembra od 7.—19. ure odprli nčše kleti in obrate za ogled širši javnosti. Vsako začetno uro strokovno vodstvo. — Vse informacije in brezplačno vstopnico dobite v našem paviljonu na razstavišču.

»No, mislil sem... najprej, da bi vam nekaj prikrl, ko pa sem pomislil, da član Partije ne sme lagati... niti kaj nepoštenega prikrievati... in tako dalje,«... se je zmedel Ivan, ki je opustil začetno misel.

»Kaj si mislil, Ivan?« ga je vprašal komisar, zadovoljen, ker se ni prevaral nad njim. »Vedel sem, da je... za Partijo!« je pomislil zadovoljno.

»Vedite!« Ivan je pogledal komandanta in komisarja. »Med akcijo se ena mina ni vnela... V trenutku, ko je šel vlak mimo, je bil Čerim pri potoku po vodo!« Komisar je pogledal komandanta.

»Da, glej Milančič, tega nismo niti opazili!« Zasmejal se je. »Dobro, jaz sem komisar, ti pa si komandant!« je rekel pretirano, smejejo se, nakar se je obrnil k Ivanu: »Nadaljuj, Ivan, nadaljuj!«

»No, tako je, tega vam nisem povedal... sedaj veste!« je umolknil.

»Dobro! Ali sprejmeš... ali hočeš v Partijo?«

»Ne vprašuj!« Naj umrem, ali pa v Partijo! Živ se brez tege nočem vrniti domov!« Ta želja ju je ganila.

»Potem, tovariš Ivan,« je rekel komisar pretresen in nekoliko prenehal. — »Če toliko želiš, vidimo pa, da si zaslužil, vedi, da si odslej član Komunistične partije!« ...

Komandant je komaj dočakal, da je Redžo izgovoril, nato pa je priskočil:

»Čestitam, tovariš Ivan!« in mu krepko stisnil roko.

»Čestitam, naj ti bo srečno!« je dejal tudi komisar in mu podal roko.

Sam ne ve, kako je prišel iz štaba, ali je pri odhodu po-

zdravil ali ne. Tega v trenutku zatek ni vedel, spominja se le, da se je nato vrnil v štab in vprašal komisarja:

»In kaj Lomo s Čerimom, tovariš Redžo?«

»Da, kaj bomo, Milančič?« se je ta obrnil h komandantu, ki je slišal Ivanovo vprašanje.

»Ne vem!« je rekel komandant. »Potrebno bi bilo, da se o tem pogovorimo na sestanku naše celice...«

»Da, more biti... in mora!« je rekel komisar Ivanu. »Veš, tudi njemu bi bilo treba sporočiti sprejem v Partijo, medtem pa je ta primer izpremenil zadevo. V ostalem, morda ga bomo kandidirali... pa naj se potruji. Od njega bo odvisno...«

»A-a-a-a-a!« je zazdehal Jovo na dolgo in glasno, mežikajoč z očmi, na katere je posijalo sonce.

Ivan se je strznil.

Na Jovovo zdehanje se je oglašil stric Nikola, ki se je tudi že prebudil.

»Oh, zakaj pa mukaš?!« Pogledal je čez ramo, ali ga je slišal Ivan.

»Ali sta se naspala?« jima je rekel Ivan.

»Nekoliko sem zadrimal,« je odvrnil starec. »Toda to čudo!« pokazal je na Jova, ki si je mirno privezoval zadržge na obuvaju, kakor da se to ne tiče njega. »Ali si ga slišal, Ivan, kako je hropel? Skoro bi me požrl!«

»Molči, stari, tudi ti se nisi mnogo razlikoval od njega!« je rekel Ivan.

»Oh, Ivan, menda ni bilo tako?« je starec zavrtel glavo.

»Ali tudi jaz krulim kot merjasec, kakor je Jovo...«

»Kruliš kakor star, len merjasec! Veš kakor oči, ki drži rep vedno podvit podse...«

»Eh, še rep mi podtikaš!... In zakaj drži tako rep?« je vprašal smeje.

Tovornilo »CHEVROLET«
3-tonski, v dobrem stanju, ugodno naprodaj.
Kmetijska zadruga Selnica ob Dravi.

obišcite
REPUBLIKO RAZSTAVO ZIVINE
4-11. IX. 1955
25% POPUST NA VELEKUPNO

Vabi GLAVNA ZADRUŽNA ZVEZA LRS Odbor za živinorejo

4-11. IX. 1955
25% POPUST NA VELEKUPNO